



ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ

ЕВРОПЕЙСКИ СОЦИАЛЕН ФОНД



## УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ

с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“

2014-2020 чрез подхода ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО  
РАЗВИТИЕ

**Процедура чрез подбор на проектни предложения  
с един срок за кандидатстване № BG05M9OP001-2.100 МИГ ЛОМ  
„Интеграция на маргинализираните общности, в т.ч. роми,  
мигранти, други“ – 2020**

**Краен срок за кандидатстване: 2 декември 2020 г.**



\*Условията и редът за предоставянето на безвъзмездна финансова подкрепа от ОП РЧР чрез ВОМР са съгласно ЗУСЕСИФ от 22.12.2015 г. и ПМС 161/04.07.2016 г.

*Условия за кандидатстване по Мярка 10 от СВОМР на МИГ ЛОМ, процедура № BG05M9OP001-2.100 МИГ ЛОМ „Интеграция на маргинализираните общности, в т.ч. роми, мигранти, други“ - 2020*

## СЪДЪРЖАНИЕ:

|       |                                                                                          |    |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1.    | Наименование на програмата:                                                              | 7  |
| 1.1.  | Обща информация за ОП РЧР 2014-2020 г./ВОМР                                              | 7  |
| 2.    | Наименование на приоритетната ос:                                                        | 8  |
| 3.    | Наименование на процедурата:                                                             | 8  |
| 4.    | Измерения по кодове:                                                                     | 9  |
| 5.    | Териториален обхват:                                                                     | 9  |
| 6.    | Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати: | 9  |
| 7.    | Индикатори:                                                                              | 11 |
| 8.    | Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:                             | 12 |
| 9.    | Минимален и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:     | 12 |
| 10.   | Процент на съфинансиране:                                                                | 13 |
| 11.   | Допустими кандидати:                                                                     | 13 |
| 11.1. | Общи изисквания за допустимост на кандидата и партньора/ите:                             | 13 |
| 11.2. | Специфични изисквания за допустимост на кандидата                                        | 14 |
| 12.   | Допустими партньори                                                                      | 16 |
| 12.1. | Общи изисквания за партньорствата:                                                       | 16 |
| 12.2. | Специфични изисквания за допустимост на партньора/ите:                                   | 16 |
| 13.   | Дейности, допустими за финансиране:                                                      | 18 |
| 13.1. | Общи изисквания за дейностите:                                                           | 18 |
| 13.2. | Допустими дейности:                                                                      | 19 |
| 14.   | Категории разходи, допустими за финансиране:                                             | 23 |
| 14.1. | Общи правила за допустимост на разходите:                                                | 23 |
| 14.2. | Указания за попълване на бюджета:                                                        | 24 |
| 14.3. | Допустими разходи                                                                        | 26 |
| 14.4. | Недопустими разходи                                                                      | 30 |
| 15.   | Допустими целеви групи :                                                                 | 31 |

|       |                                                                                                                        |    |
|-------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 16.   | Приложим режим на минимални/държавни помощи:                                                                           | 32 |
| 17.   | Хоризонтални политики:                                                                                                 | 38 |
| 18.   | Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта:                                                                  | 39 |
| 19.   | Ред за оценяване на проектните предложения:                                                                            | 39 |
| 20.   | Критерии и методика за оценка на проектните предложения:                                                               | 41 |
| 21.   | Начин на подаване на проектните предложения:                                                                           | 41 |
| 22.   | Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:                                                        | 42 |
| 23.   | Срокове за подаване на проектните предложения:                                                                         | 46 |
| 24.   | Допълнителни изисквания:                                                                                               | 47 |
| 24.1. | Изпълнители:                                                                                                           | 47 |
| 24.2. | Устойчивост на резултатите:                                                                                            | 47 |
| 24.3. | Брой предложения и безвъзмездни финансови помощи на кандидат и партньор                                                | 47 |
| 24.4. | Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условията за кандидатстване                                             | 47 |
| 24.5. | Уведомяване относно предварителното решение на МИГ                                                                     | 48 |
| 24.6. | Процедура за възражения относно оценката                                                                               | 48 |
| 24.7. | Представяне на подкрепящи документи към момента на сключване на административен договор                                | 49 |
| 24.8. | Уведомяване относно решението на Управляващия орган                                                                    | 52 |
| 24.9. | Условия за изпълнение на проекта, след решението на Управляващия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ | 54 |
| 25.   | Приложения към Условията за кандидатстване за кандидатстване:                                                          | 55 |
| 25.1. | Документи, които се подават към момента на кандидатстване:                                                             | 55 |
| 25.2. | Документи, към момента на подписване на административния договор:                                                      | 55 |
| 25.3. | Документи за информация:                                                                                               | 56 |

## СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

|                  |                                                                                                                         |
|------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>БФП</b>       | Безвъзмездна финансова помощ                                                                                            |
| <b>ВОМР</b>      | водено от общностите местно развитие                                                                                    |
| <b>ЕС</b>        | Европейски съюз                                                                                                         |
| <b>ЗУСЕСИФ</b>   | Закон за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, обн., ДВ, бр. 101 от 22.12.2015 г |
|                  |                                                                                                                         |
| <b>ИС РМП</b>    | Информационна система Регистър за минималните помощи                                                                    |
| <b>ИСУН 2020</b> | Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България                         |
| <b>ОП РЧР</b>    | Оперативна програма "Развитие на човешките ресурси"                                                                     |
| <b>ПМС</b>       | Постановление на Министерски съвет                                                                                      |
| <b>РУО</b>       | Ръководител на управляващия орган                                                                                       |
| <b>СВОМР</b>     | Стратегия за изпълнение на водено от общностите местно развитие                                                         |
| <b>УО</b>        | Управляващ орган                                                                                                        |
| <b>ТРРЮЛНЦ</b>   | Търговски регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел                                                    |

## 1. Наименование на програмата:

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 чрез Водено от общностите местно развитие

### 1.1.Обща информация за ОП РЧР 2014-2020 г./ВОМР

Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 г. (ОП РЧР) допринася активно за изпълнението на две от целите на стратегията на ЕС „Европа 2020“. Това са целите в областта на трудовата заетост и борбата с бедността и социалното изключване.

България, както и останалите държави членки на ЕС, също формулира свои национални цели в изпълнение на стратегията „Европа 2020“, а именно: (1) не по-малко от 76% от населението между 20 и 64-годишна възраст да е в заетост към 2020 г. и (2) намаляване броя на хората в бедност с 260 хиляди души до 2020 г. Постигането на тези цели е от основополагащо значение за визията и стратегията на ОП РЧР.

Отчитайки тези предизвикателства, стратегията на ОП РЧР се основава на три стълба. Това са:

- (1) По-висока и по-качествена заетост.
- (2) Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване.
- (3) Модернизиране на публичните политики.

Прилагането на подхода Водено от общностите местно развитие /ВОМР подпомага повишаването на заетостта и мобилизиране на наличния, но все още неразработен напълно местен потенциал за растеж, което да допринесе за подобряване качеството на живот на населението в обхванатите територии. Цели се подпомагане на нуждаещите се от социална подкрепа и от подкрепа за заетост и предоставяне на нови възможности за подобряване на доходите и стандарта на живот на местните общности.

По отношение на намаляване на бедността и повишаване на социалното включване, се инвестира в мерки за подобряване достъпа до социални услуги на различни групи социално изключени или в риск от социално изключване лица. Целта е да се подпомогнат най-уязвимите и маргинализираните групи като ромите, хората с увреждания, лица/деца в риск и др., които ще получат достъп до мерки и услуги в съответствие с техните нужди.

Чрез прилагането на Водено от общностите местно развитие /ВОМР/ се цели постигането на ефект от концентриране на подкрепата върху интервенциите, които имат най-голяма добавена стойност по отношение на преодоляването на икономическите и социалните различия в развитието на селските територии. Комплекса от предизвикателства изисква и комплексни мерки за справяне с тях. Затова в настоящия програмен период се насърчава използването на средства и извън Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони /ЕЗФРСР/ - Европейския фонд за регионално развитие /ЕФРР/, Европейски социален фонд /ЕСФ/ и Европейския фонд за морско дело и рибарство /ЕФМДР/.

#### **Обща информация за целите на СВОМР на МИГ ЛОМ.**

Въз основа на предизвикателствата, потребностите за развитие и стремежите на жителите територията на МИГ ЛОМ, националните, регионални и местни приоритети, са определени следната цел и приоритети на Стратегията за ВОМР на МИГ:

***Постигане на икономически просперитет, подобрена жизнена среда в населените места, даващи възможност за себеизява, личностна и професионална реализация, използвайки местните природни и човешки потенциали.***

Тя предопределя обособяването на три приоритета за развитие на територията

**Приоритет 1.** Устойчиво развитие на местната икономика.

**Приоритет 2.** Подобряване средата на живот в МИГ-ЛОМ

**Приоритет 3.** Развитие на човешкия капитал на територията на МИГ-ЛОМ.

Реализацията на **Специфични цели:**

**Към приоритет 1:**

**Специфична цел 1.1.** Създаване на устойчив земеделски сектор.

**Специфична цел 1.2.** Диверсификация на местната икономика

**Към приоритет 2:**

**Специфична цел 2.1.** Обновяване на физическата среда в населените места.

**Специфична цел 2.2.** Съхранение на богатия културен живот, пълноценно включен в развитието на местната икономика.

**Към приоритет 3:**

**Специфична цел 3.1.** Повишаване способностите и познанията на човешкия ресурс.

**Целта е ориентирана към най-важния ресурс на територията на МИГ-ЛОМ – хората.**

**Специфична цел 3.2.** Приобщаване на хората от рискови групи към социалния и трудов живот на общността. Поставянето на тази цел отразява спецификите на хората от различни рискови групи и създаването на предпоставки те да не се чувстват изолирани от останалите хора. Особено внимание следва да се обърне на маргинализираните общности, възрастното население и семействата, чиито членове искат да се включат активно на пазара на труда. Поради тази причина в СВОМР са заложили три мерки: „интеграция на маргинализираните общности, в т.ч. роми, мигранти, др”, „активно включване на най-отдалечените от пазара на труда, подкрепа за семейства с деца” и „по-добър достъп до устойчиви услуги на достъпна цена, вкл. здравни и социални услуги – интегриран подход” от ПО 2 на ОПРЧР.

**Специфична цел 3.3.** Повишаване на качеството и подобряване на достъпа до училищно образование.

В изпълнение на последните две специфични цели прилагането на мярка 10 от СВОМР на МИГ ЛОМ, „Интеграция на маргинализираните общности, в т.ч. роми, мигранти, други“ е напълно обосновано. Изпълнението на проекти по процедурата и ще доведе до подобряване на културната интеграция, идентичността и по-доброто обществено приемане и засиленото участие на хората, живеещи в изолирани райони в обществения и културен живот на територията е провеждането на съвместни обучения и мулти етнически събития, включващи различни етноси в тях /турски, ромски, български и др./. Ще бъдат насърчавани иновативни подходи при провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например: по-атрактивни програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на целевите групи и които адресират социалното, езиковото и културното им многообразие към намаляване на младежката безработица.

## **2. Наименование на приоритетната ос:**

**Приоритетна ос 2 „Намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване”, Инвестиционен приоритет 1 „Социално-икономическа интеграция на маргинализирани общности като ромите“**

**Специфична цел 1 на ОП РЧР: Увеличаване на броя на лицата от уязвими етнически общности, включени в заетост, образование, обучение, социални и**

здравни услуги с фокус върху ромите, мигранти, участници с произход от други държави.

### 3. Наименование на процедурата:

№ BG05M9OP001-2.100 МИГ ЛОМ „Интеграция на маргинализираните общности, в т.ч. роми, мигранти, други“ – 2020

### 4. Измерения по кодове<sup>1</sup>:

Измерение 1 – Област на интервенция: код 110

Измерение 2 – Форма на финансиране: код 01

Измерение 3 – Вид територия: код 07

Измерение 4 – Териториални механизми за изпълнение: код 06

Измерение 6 - Вторична тема по ЕСФ: код 08

Измерение 7 - Икономическа дейност: код 20, 21, 24

### 5. Териториален обхват:

Предвидените за изпълнение дейности да се осъществяват на територията на МИГ – ЛОМ, която покрива територията в административните граници на Община Лом и включва град Лом и селата Добри дол, Долно Линево, Замфир, Ковачица, Орсоя, Сливата, Сталийска махала, Станево, Трайково.

### 6. Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати:

**Основна цел на мярката е :**

**Подобряване на живота и създаване на подходящи условия за устойчивата интеграция на маргинализирани общности и социално изключени роми, при спазване на принципите на равнопоставеност и недискриминация.** Процедурата се реализира в рамките на Мярка 10 „Интеграция на маргинализираните общности, в т.ч. роми, мигранти, други“ от СВОМР на МИГ ЛОМ, Приоритетна ос 2, Инвестиционен приоритет 1 от ОПРЧР.

**Обосновка:**

Резултатите от проведено проучване през м. ноември 2018 г. сред целевата група доказват, че основните проблеми на хората, живеещи на територията на МИГ извън общинския център са високата безработица, ниските доходи, ограничения достъп до публични услуги, териториалната сегрегация и пространствена изолация. Дори и в гр.

Лом се наблюдават 4 квартала с концентрация на ромско население, които имат гореизложените характеристики. От друга страна ромите съставляват значителен дял от населението в МИГ според данните от последното преброяване на населението. Сред тях се наблюдава висока безработица, бедност, висок риск от социално изключване, ранно детско отпадане от училище, затруднен достъп до здравеопазване, както и недобра грижа за децата.

#### **Очаквани резултати:**

С реализиране на настоящата процедура се очаква увеличаване на прилагането на дейности от страна на работодатели, община Лом, неправителствени и обучителни организации на територията на МИГ ЛОМ, насърчаващи включването в работната сила и участието на пазара на труда на безработни и икономически неактивни лица от всички възрастови групи

Резултатите, които се цели да бъдат постигнати с реализиране на процедурата:

Процедурата ще даде възможност за предприятията на територията на община Лом да наемат лица от допустимите целеви групи. Прилагането на мярката на територията на Община Лом ще допринесе за:

- повишаване нивата на устойчива заетост;
- за по-равномерно и балансирано разпределение на специалистите по сектори;
- за подобряване на интеграцията на икономически неактивните лица извън образование и обучение като същите ще придобият образование и/или опит, което да им позволи да се позиционират на пазара на труда.

Очаква се реализирането на процедурата да подобри качеството на работната ръка и да рефлектира положително върху лицата с основна или по-ниска образователна степен. **В резултат на всичко това работната ръка на територията на Община Лом ще бъде по-адекватна към нуждите на икономическите оператори.**

**Демаркация:** В рамките на процедурата ще се финансират единствено проектни предложения на допустими кандидати, опериращи на територията на МИГ ЛОМ. В рамките на процедурата няма да бъдат подкрепяни дейности, финансирани по други проекти, програми или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма, проверката на което ще се извършва на ниво индивидуален проект. Операцията допълва мерките на пазара на труда, реализирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2014-2020 г. и такива финансирани в изпълнение на Националния план за действие по заетостта за съответната година. Настоящата схема допълва и надгражда мерки, реализирани по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси” 2007-2013 г. За недопускане на двойно финансиране с операции от останалите оперативни програми или ОП РЧР, ще се следва задължително демаркацията, както е описана в раздел 8 на ОП РЧР 2014 – 2020. Демаркацията на дейностите по настоящата процедура спрямо схеми за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по други оперативни програми и финансови инструменти ще се осъществява на ниво отделен проект.

Обръща се особено внимание на необходимата демаркация с оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ (ОПНОИР), вкл. националните операции, финансирани от тази програма:

За осигуряване на разграничаване между финансовата подкрепа, предоставяна от ОП РЧР и ОПНОИР следва да се има предвид, че по ОП РЧР няма да бъдат подкрепяни инициативи за осигуряване на достъп до образование и инициативи, осъществяващи се на територията на детската градина или училището, които са част от същинския образователен процес. Услуги, част от образователния процес в детските градини и училищата, в т.ч. свързани с превенция на отпадането от училище и др., се подкрепят по линия на ОП НОИР. Предоставянето на услуги за по-лесен преход от образование към заетост на младите хора, когато същите се предоставят от организации извън системата на средното и висшето образование, може да бъде подкрепяно от ОП РЧР. По ОП РЧР могат да бъдат подкрепяни обучения за икономически неактивни, безработни и заети лица, осъществявани само извън системата на формалното образование. Ограмотяването на възрастни, като част от формалното образование, е в обхвата на ОП НОИР.

**Демаркация и допълняемост с Програма за развитие на селските райони (ПРСР):** Обученията за безработни лица са допустими по ОП РЧР, включително ако се обучават в сферата на селското и горското стопанство. Демаркацията е наложителна по отношение на кандидатите, които ще обучават или наемат обучени лица по процедурата. Кандидатите следва да се съобразят с посочените в настоящите условия изисквания за кандидати, както и за допустимите целеви групи и дейности.

#### **Демаркация с Оперативна програма „Региони в растеж“**

По настоящата процедура не са допустими дейности, които са реализирани или са в процес на реализация по линия на Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г. за територията на град Лом.

Съгласно чл.4, ал.5 от ПМС 161, подходът ВОМР не се прилага за населени места за дейности, подпомагани по Приоритетна ос 1 „Устойчиво и интегрирано градско развитие“ от Оперативна програма „Региони в растеж“ 2014-2020 г

## **7. Индикатори:**

**Всеки кандидат трябва да включи в секция 8 във Формуляра за кандидатстване всички или тези от индикаторите за изпълнение и резултат, които ще постигне с изпълнението на конкретния проект.**

Всеки индикатор, включен в проектното предложение трябва да бъде количествено определен, с положителна **целева стойност**, различна от “0”. Заложеното количество трябва да съответства на описанието на включените в проекта дейности и кореспондиращите им разходи.

В случай че във Формуляра за кандидатстване не са включени задължителните индикатори за изпълнение и резултат, и/или заложената целева стойност на индикаторите е нула, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация.

| ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ ОТ ОПРЧР | ИНДИКАТОРИ ЗА РЕЗУЛТАТ ОТ ОПРЧР |
|-----------------------------------|---------------------------------|
|-----------------------------------|---------------------------------|

| Индикатори по ОП РЧР 2014 – 2020,<br>съотносими към процедурата |               |                 | Индикатори по ОП РЧР 2014 – 2020,<br>съотносими към процедурата                                                                                                                                                                                       |                 |                 |
|-----------------------------------------------------------------|---------------|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|
| Индикатор                                                       | Мерна единица | Целева стойност | Индикатор                                                                                                                                                                                                                                             | Мерна единица   | Целева стойност |
| Други хора в неравностойно положение <sup>2</sup>               | Брой          | 50              | Участници в неравностойно положение, които при напускане на операцията <sup>3</sup> са започнали да търсят работа, или имат работа, или са ангажирани с образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги | Брой            | 30              |
| Роми                                                            | Брой          | 50              | Роми, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или са ангажирани с образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги                                             | Брой            | 30              |
| ИНДИКАТОРИ ОТ СВОМР на МИГ ЛОМ                                  |               |                 |                                                                                                                                                                                                                                                       |                 |                 |
| Индикатор за резултат                                           |               |                 | Мерна единица                                                                                                                                                                                                                                         | Целева стойност |                 |

<sup>2</sup> Този показател се отнася до всички видове участници в неравностойно положение, като например хора, изправени пред социална изолация. Като пример за участник, който може да бъде посочен в рамките на този показател, е участник , незавършил начално образование и надхвърлил обичайната възраст за завършването му, обикновено участник над 10-12 г. Други биха могли да бъдат бивши затворници, наркозависими лица, и т.н. „Бездомните или засегнати от изключване от жилищно настаняване“, както и участниците „от селски райони“ следва винаги да бъдат отчитани в рамките на този показател.

<sup>3</sup> При напускане на операцията означава до 4 седмици след приключване на дейността за конкретно лице

|                                                                                                                                                                                                                                           |      |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|----|
| Участници в неравностойно положение, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или са ангажирани с образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги. | брой | 30 |
| Роми, които при напускане на операцията са започнали да търсят работа, или имат работа, или са ангажирани с образование/обучение или са получили квалификация или са включени в социални и здравни услуги.                                | Брой | 30 |
| <b>Индикатори за изпълнение</b>                                                                                                                                                                                                           |      |    |
| Други хора в неравностойно положение                                                                                                                                                                                                      | Брой | 50 |
| Роми                                                                                                                                                                                                                                      | брой | 50 |

„Безработен“ е лице, което не работи, търси работа и има готовност да започне работа. Лицата, които са регистрирани като безработни в дирекция „Бюро по труда“ към Агенция по заетостта винаги се считат за безработни, дори да не отговарят на всички три критерии едновременно.

„Продължително безработни“ са безработни лица с непрекъснато поддържана регистрация в поделение на Агенцията по заетостта не по-малко от 12 месеца.

**Всеки кандидат трябва да включи в секция 8 във Формуляра за кандидатстване всички или тези от индикатори за изпълнение и резултат, които ще постигне с изпълнението на конкретния проект.**

Всеки индикатор, включен в проектното предложение трябва да бъде количествено определен, с положителна целева стойност, различна от “0”. Заложеното количество трябва да съответства на описанието на включените в проекта дейности и кореспондиращите им разходи.

В случай че във Формуляра за кандидатстване не са включени задължителните индикатори за изпълнение и резултат, и/или заложената целева стойност на индикаторите е нула, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация.

**Индикаторите от СВОМР не се въвеждат във Формуляра за кандидатстване. МИГ ще отчита изпълнението на специфичните за СВОМР индикатори на ниво стратегия.**

## 8. Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата:

| Общ размер на безвъзмездната финансова помощ (100 %) | Средства от ЕСФ (сума/процент) (85%) | Национално съфинансиране (15%) |
|------------------------------------------------------|--------------------------------------|--------------------------------|
| 195 580,00 лв.                                       | 166 243,00 лв.                       | 29 337,00 лв.                  |

Това е общият размер на бюджета по тази процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. УО има правото да не разпредели посочената по-горе сума при недостатъчен брой качествени предложения, отговарящи на предварително зададените критерии.

**Общ размер на бюджета по процедурата: 195 580,00 лева лв.**

## **9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:**

Всеки кандидат може да кандидатства за безвъзмездна финансова помощ като изготвеният от него проект, трябва да се вмести в следните минимални и максимални граници:

- **Минимален размер на безвъзмездната финансова помощ: неприложимо**
- **Максимален размер на безвъзмездната финансова помощ е 100 000 лева.**

**В максималния размер на безвъзмездна финансова помощ се включват планираните преки и непреки разходи в бюджета на всяко едно проектно предложение.**

## **10. Процент на съфинансиране:**

**Максималният интензитет на помощта е до 100 % от общата стойност на допустимите разходи.**

## **11. Допустими кандидати<sup>4</sup>:**

### **11.1. Общи изисквания за допустимост на кандидата и партньора/ите:**

**„Кандидати за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които кандидатстват за безвъзмездна финансова помощ чрез подаване на проектно предложение.**

**„Партньори на кандидатите“ за безвъзмездна финансова помощ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и разходват средства от безвъзмездната финансова помощ по проекта.**

**В процедурата не може да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно Закона за обществените поръчки или които**

<sup>4</sup> Съгласно одобрената СВОМР по съответната мярка.

не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.

Във връзка с тези изисквания, към момента на кандидатстване, кандидатите/партньорите декларират посочените в **Декларация на кандидата/партньора (Приложение II) обстоятелства**

Кандидати/партньори общини към момента на кандидатстване декларират посочените обстоятелства в Декларация на кандидата/партньора общини (Приложение II-1) – ако е приложимо .

**Изискванията са задължителни за кандидата и партньора/-ите (ако е приложимо).**

Обстоятелствата се декларират от всички лица, които са овластени да представляват кандидата/партньора, независимо дали го представляват заедно и/или поотделно, и са вписани в търговския регистър или в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или са определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Преди сключване на административния договор, декларираните обстоятелства се доказват и се извършва проверка от УО, относно същите:

1. с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление.
2. с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

**Освен гореизброените изисквания, кандидатът/партньорът/ите, трябва да отговарят и на следните изисквания:**

- **Кандидатът е лице със самостоятелна правосубектност**, регистриран и имащ право да осъществява дейност на територията на Република България в съответствие с действащото българско законодателство **и има седалище и адрес на управление на територията на действие на МИГ ЛОМ и осъществява дейностите по проекта на територията на действие на МИГ<sup>5</sup> ЛОМ.**
- **Партньорите са организации със самостоятелна правосубектност**, регистрирани и имащи право да осъществяват дейност на територията на Република България в съответствие с действащото българско законодателство.
- **Кандидатът и партньорът/ите отговарят на изискванията за предоставяне на минимални помощи**, в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013 (ако е приложимо).

Всички обстоятелства, свързани с изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 се приемат на етап оценка на административно съответствие и допустимост на

<sup>5</sup> Изискването за седалище и адрес на управление не се прилага по отношение на община:

1. включена в приложение № 1 от Наредба № 22 от 14 декември 2015 г., която има седалище в съответния областен град;
2. когато в територията на МИГ са включени населените места на общината, без града, център на общината, в строителните му граници, посочени в приложение № 2 към чл. 4, ал. 3 от ПМС № 161;

декларативен принцип. Подробна проверка на декларираните обстоятелства ще се извършва преди сключването на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

За да удостоверят, икономическата си дейност, всички кандидати и партньори по процедурата посочват във Формуляра за кандидатстване в раздел 2 „Данни за кандидата“/ раздел 3 „Данни за партньори“ (ако е приложимо) съответните кодове в полета: „Код на организацията по КИД 2008“ и „Код на проекта по КИД 2008“, както и да декларират това обстоятелство в Приложение III - Декларация за минимални и държавни помощи - кодовете по КИД на основната и допълнителна икономическа дейност.

Моля, имайте предвид, че за определяне на допустимостта съгласно посочения критерий се използва Класификация на икономическите дейности (КИД-2008 ).

- **Кандидатът и партньорът/ите разполагат с финансов капацитет**

Когато кандидатите/партньорите са различни от общините и не са новосъздадените организации се извършва служебна проверка в Националния статистически институт (НСИ) на данните от счетоводния баланс на организацията за последната финансова година (текуща печалба/загуба, стойност на собствения капитал и стойност на актива). В случай че кандидатът/партньорите не са представили в НСИ финансови отчети за предходната финансова година, следва да приложат Счетоводния баланс в секция 12 на ИСУН 2020 на етап подаване на проектно предложение.

Когато кандидатът/партньорът е новорегистрирана/новосъздадена организация през текущата година, следва да се приложи в секция 12 от ИСУН 2020 Счетоводен баланс за периода от регистрацията на кандидата/партньора до последната дата на месеца, предхождащ месеца на кандидатстване.

Финансовият капацитет се изчислява на база Методика за оценка на финансовия капацитет на кандидатите по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 – 2020 г. (Приложение за информация към Условието за кандидатстване)

**Когато кандидатът е община** - това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия в Закона за държавния бюджет. Счита се, че организацията разполага с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета на общината за текущата година са по-високи от 20 % от размера на исканата БФП.

**Когато партньорът е община** - това обстоятелство се проверява служебно от оценителната комисия в Закона за държавния бюджет. Счита се, че организацията разполага с необходимия финансов капацитет, ако утвърдените разходи по бюджета на първостепенния разпоредител за текущата година са по-високи от размера на средствата (БФП), които ще разходва партньорът по проекта.

**На условието за финансов капацитет следва да отговаря всяка от организациите – кандидат и партньор/и по отделно.**

## **11.2. Специфични изисквания за допустимост на кандидата**

**В допълнение към общите изисквания и в зависимост от вида и индивидуалните си характеристики , кандидатът трябва да отговаря и на следните условия:**

1. Кандидатът трябва да е лице със самостоятелна правосубектност, регистриран и осъществяващ дейността си **на територията на МИГ ЛОМ.**
2. Кандидатът е пряко отговорен за управлението и изпълнението на дейностите по проекта, а не изпълнява ролята на посредник (видно от разпределението на дейностите и разпределението на средствата по бюджета на кандидата и на партньора).
3. Кандидатът трябва да е вписан в регистъра на доставчиците на социални услуги по реда на действащото национално законодателство като доставчик на социална услуга, когато ще участва в предоставянето на социална услуга. Това обстоятелство ще се проверява служебно от оценителната комисия.
4. Кандидатът трябва да притежава лиценз от ДАЗД, и следва да е вписан в регистъра на доставчиците на социални услуги по реда на действащото национално законодателство като доставчик на социална услуга за деца, когато ще предоставя социална услуга за деца. Това обстоятелство ще се проверява служебно от оценителната комисия.

**В т. 22 от Условието за кандидатстване са посочени документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на кандидата.**

**Кандидати по процедурата могат да бъдат:**

**1. Община Лом .**

**2.Работодатели**

**3..Доставчици на социални услуги --**

**„Работодател“** следва да се разбира всяко физическо лице или юридическо лице, което извършва стопанска дейност, независимо от собствеността, правната и организационната си форма.

**"Доставчици на социални услуги"** са лица съгл. чл. 30 от Закона за социални услуги (в сила от 01.07.2020 г.).

**„Частни доставчици на социални услуги могат да са:**

1. български физически лица, регистрирани по Търговския закон, и юридически лица;
2. физически лица, извършващи търговска дейност, и юридически лица, регистрирани по законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство“Когато **кандидатът е община Лом** и тя кандидатства с партньор/и или партньор по проекта, тя трябва да представи **Решение на Общинския съвет за подаване на проектно предложение по конкретната процедура и Решение на Общинския съвет за одобряване на партньорство за кандидатстването по проекта.**

В случай че в посочените срокове за подаване на проектни предложения не е предвидена сесия на Общинският съвет, е допустимо Решенията да бъдат представени по време на оценката или преди сключване на договор. Управляващият орган ще

откаже да сключи договор с община, в случай че не са представени посочените Решения на ОБС.

## 12. Допустими партньори (ако е приложимо):

### 12.1. Общи изисквания за партньорствата:

„Партньори на кандидатите за безвъзмездна финансова помощ“ са всички физически и юридически лица и техни обединения, които участват съвместно с кандидата в подготовката и/или техническото изпълнение на проекта или на предварително заявени във формуляра за кандидатстване дейности от проекта и **разходват средства от безвъзмездната финансова помощ** по проекта.

**Моля обърнете внимание, че партньорството по настоящата процедура е задължително.**

При оценката на проектното предложение, капацитетът на партньора/ите ще бъде оценяван отделно от този на кандидата и крайната оценка е средноаритметична от оценките на кандидата и партньора/ите.

Партньорствата, създадени за целите на тази схема за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, не е необходимо да бъдат регистрирани в съда. Кандидатът и партньорите трябва да подпишат Споразумение за партньорство (Приложение към Условието за кандидатстване), към момента на сключване на договор.

### 12.2. Специфични изисквания за допустимост на партньора/ите: (ако е приложимо за процедурата)

**Партньори по процедурата могат да бъдат:**

1. **Работодатели;**
2. **Община Лом**
3. **Неправителствени организации**
4. **Читалища;**
5. **Доставчици на социални услуги**
6. **Доставчици на здравни услуги**

„Доставчици на здравни услуги“ са всички лечебни и здравни заведения, предоставящи здравни услуги като: диагностика, лечение и рехабилитация на болни; дейности, представляващи медицинско наблюдение, дейности, свързани с профилактика на болести и ранно откриване на заболявания, както и мерки за укрепване и опазване на здравето.

**В допълнение към общите изисквания на т. 11.1 и т. 12.1, партньорът/ите трябва да отговаря/т и на следните условия:**

1. Партньорът трябва да е лице със самостоятелна правосубектност, регистрирано и имащо право да осъществява дейност на територията на Република България.
2. Партньорът трябва да притежава лиценз от ДАЗД и следва да е вписан в регистъра на доставчиците на социални услуги по реда на действащото национално законодателство като доставчик на социална услуга за деца (в случай че ще участва в предоставяне на социална услуга за деца). Това обстоятелство ще се проверява служебно от оценителната комисия.
3. В случай че партньорът ще предоставя по проекта социална услуга, следва да е вписан в регистъра на доставчиците на социални услуги по реда на действащото национално законодателство като доставчик на социална услуга. Това обстоятелство ще се проверява служебно от оценителната комисия.
4. Когато партньор е община, трябва да представи Решение на Общински съвет за одобряване на партньорство за кандидатстване по проекта. В случай, че в посочените срокове за подаване на проектни предложения не е предвидена сесия на Общинския съвет, е допустимо Решенията да бъдат представени по време на оценката или преди сключване на договор. Управляващият орган ще откаже да сключи договор с община, в случай, че не са представени посочените Решения на ОбС.

**Партньорът по процедурата следва да извършва дейностите по проекта, за които е отговорен самостоятелно, а не да изпълнява ролята на посредник.**

В т. 22 от Условието за кандидатстване са посочени документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на партньорите.

Партньорствата, създадени за целите на тази схема за отпускане на безвъзмездна финансова помощ, не е необходимо да бъдат регистрирани в съда. Кандидатът и партньорите трябва да подпишат Споразумение за партньорство (Приложение към Условието за кандидатстване), към момента на сключване на договор.

### **13. Дейности, допустими за финансиране:**

#### **13.1. Общи изисквания за дейностите**

**Всяко проектно предложение следва да съдържа задължително дейността за информация и комуникация.**

**Кандидатите не трябва да описват в проектното си предложение дейностите за информация и комуникация, както и дейностите за организация и управление на проекта, а с подписването на формуляра за кандидатстване се задължават да ги изпълняват (това обстоятелство се декларира в т. 11.4. от Формуляра за кандидатстване.)**

Дейностите за информация и комуникация трябва да отговарят на условията и изискванията описани в [Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014-2020 г.](#), публикуван на интернет страницата на УО [www.esf.bg](http://www.esf.bg), раздел „Информация“ подраздел „Стратегически документи.

Допустимите дейности трябва да са в съответствие с хоризонталните принципи по ОП и да не се допуска дублиране на финансиране на едни и същи дейности от различни източници.

### 13.2. Допустими дейности:

Водещ принцип при определяне на дейностите е прилагането на интегриран подход с цел по-доброто отговаряне на нуждите на целевите групи.

**По настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ са допустими за финансиране дейности в следните 4 направления:**

#### **Направление I: „Подобряване достъпа до заетост” :**

- активиране на икономически неактивни лица;
- посредничество за намиране на работа;
- професионално информиране и консултиране;
- психологическо подпомагане;
- мотивационно обучение;
- предоставяне на обучение за придобиване на професионална квалификация или ключова компетентност;
- включване в стажуване, чиракуване, заетост в т.ч. в сферата на социалната икономика. „Стажуването“ е изпълнение на работа под наставничеството на работодателя или на определено от него лице – наставник, с цел усвояване на практически умения по придобитата професия или специалност.

„Чиракуването“ е обучение на конкретно работно място, под ръководството на наставник. Придобиването на професионална квалификация по този начин се явява подходяща форма за обучение на младежите, които са останали без необходимото образование.

Работодателят е длъжен по време на стажуването и чиракуването да осигури обучение на наетото лице на конкретното работно място от наставник. Всеки наставник отговаря за минимум 1 и максимум 7 души – представители на целевата група. Разходите за възнаграждение на наставници, определени от работодателя, които ще подпомагат новоназначените работници и служители са за период до 3 месеца. Месечното възнаграждение на наставниците е в размер на до 1/2 от минималната работна заплата, установена за страната. Наставникът трябва да отчете минимум 40 часа месечно като наставник, за да получи съответно възнаграждение за това.

Наставник може да бъде лице от същото предприятие, което притежава квалификация по същата или сходна професия, по която ще се провежда стажуването, и не по-малко от три години трудов стаж или професионален опит по тази професия.

Отношенията между работодателя и наставника се уреждат с нов трудов договор/заповед или допълнително споразумение към съществуващ такъв, в което се определят разпределението на работното време и всички други условия за изпълнение на наставничеството.

**Включване в заетост.** Тази мярка е насочена към наемане на безработни лица от целевата група на длъжности, попадащи в обхвата на единични групи професии от 2

до 9 клас според НКПД 2011 г., за период до 6 месеца или до 12 месеца за силно уязвимите групи на пазара на труда (продължително безработни - регистрирани в дирекция „Бюро по труда“ повече от 12 месеца; хора над 54 г. възраст; хора с трайни увреждания) при покриване на 100 % от сумата на МОД за съответната длъжност и всички дължими вноски за сметка на работодателите, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0.4%, както и възнаграждения за основен платен годишен отпуск по реда на чл. 155 или чл. 319 от КТ, разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение и възнаграждения по реда на чл. 40, ал. 5 от КСО за първите 3 работни дни от временната неработоспособност. За целта, е необходимо работодател да анализира бройката и релевантната квалификация .

- насърчаване на самостоятелната заетост и др.

#### **Обучения за придобиване на професионална квалификация:**

„Обучения за придобиване на професионална квалификация“ са обученията, регламентирани в Закона за професионалното образование и обучение (ЗПОО). Предоставят се от лицензирани Центрове за професионално обучение (ЦПО) - <http://www.navet.government.bg/bg/statut-na-tspo/>. Обученията могат да бъдат и по част от професия.

#### **Изисквания към всички обучения за професионална квалификация:**

- Професионалното обучение се осъществява в съответствие с изискванията на Закона за професионалното образование и обучение.

- Допустимо е обучението, единствено по професии и специалности, включени в Списъка на професиите за професионално образование и обучение, утвърден от Националната агенция за професионално обучение и образование (НАПОО) - <http://www.navet.government.bg/bg/aktualen-spisak-na-profesiite-za-poo/>.

Обучението следва да води до придобиване на степен на професионална квалификация или придобиване на квалификация по част от професия, удостоверени със съответните документи съгласно чл. 38, ал. 2 и ал. 3 от ЗПОО.;

При по-голям брой лица (например повече от 15 лица), включени в обучение, лицата следва да бъдат разпределени по групи в зависимост от вида и/или спецификата на обучението за постигане на максимална ефективност..

**Кандидатът трябва да избере обучаваща организация/институция по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. или ЗОП и свързаната подзаконова нормативна уредба, в зависимост от това, дали се явява възложител по реда на ЗОП или не.**

Обучението се извършва в съответствие с установените, заявени от работодателите нужди, и с насоченост към длъжността, която се предвижда да заеме лицето и съответната на нея професия.

Допустимо е **кандидатът/партньорът** да извърши самостоятелно обучение/я по професионална квалификация, само ако притежава Център за професионално обучение /ЦПО/ с активна лицензия от НАПОО по професиите, по които ще проведе обучение/я, т.е. ако кандидатът/партньорът и притежаваната от тях обучителна организация са едно и също юридическо лице. В такъв случай, за

**кандидата/партньора е задължително да обучи в професионална квалификация поне толкова представители на целевата група, колкото се предвижда да наеме след обучението.** Това обстоятелство следва да бъде посочено във Формуляра за кандидатстване.

Обучението по професионална квалификация се възлага от кандидата на изпълнител, който при описанието на дейността трябва да предостави следната информация:

В случай че кандидатът/партньорът притежава ЦПО и ще извършва самостоятелно обучение/я по професионална квалификация, в описанието на дейността във Формуляра за кандидатстване се предоставя съответната информация:

1. Наименование на обучаващата организация;
2. Номер на лицензията от НАПОО;
3. Наименование и код на професията, и код на специалността;
4. Хорариум на обучението (Посочва се продължителност на курса в учебни часове (45 минути), съобразена с минималните изисквания за хорариум, посочени по-горе);
5. Брой на обучаваните лица;
6. Документ, доказващ завършеното обучение.

В случай че обучението по професионална квалификация ще се възлага на изпълнител, се предоставя информация от т. 3 до т. 6.

**За успешно завършило обучението лице ще се счита всяко лице, което: има присъствие минимум 80% от хорариума за съответното обучение, проведен е заключителен изпити (когато е приложимо) и на съответното лице е предоставен документ удостоверяващ завършеното обучение.**

- Продължителността на обученията за едно обучение за едно лице, спрямо степента на професионална квалификация, са както следва:

- по първа квалификационна степен – мин. 300 учебни часа – 600 лв.
- по втора квалификационна степен - мин. 660 учебни часа – 1200 лв.
- по трета квалификационна степен - мин. 960 учебни часа – 1800 лв.
- част от професия по първа квалификационна степен - мин. 200 учебни часа – 400 лв.
- част от професия по втора квалификационна степен - мин. 300 учебни часа – 600 лв.
- част от професия по трета квалификационна степен - мин. 600 учебни часа – 1125 лв.

#### **Обучение за придобиване на ключова компетентност:**

Целта на обучението е придобиване на познания по някоя от ключовите компетентности. Обучението се извършва в съответствие с установените, заявени от работодателите нужди, и с насоченост към изискваните компетенции за длъжността, която се предвижда да заеме лицето.

Организацията/институцията или физически лица които ще бъдат избрани да предоставят обучение по ключови компетентности, следва да имат опит в предоставянето на най-малко по едно подобно обучение през последните две години, предхождащи годината на кандидатстване;

Обучението по КК, следва да завърши с издаване на съответен документ, удостоверяващ придобитите знания и умения.

**Кандидатът избира обучаваща организация/институция/физически лица за предоставяне на обучения по ключови компетентности по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС 160/01.07.2016 г. или ЗОП и свързаната подзаконова нормативна уредба, в зависимост от това, дали се явява възложител по реда на ЗОП или не.**

Обучението по ключови компетентности се възлага на изпълнител и се предоставя следната информация:

1. Хорариум на обучението (Посочва се продължителност на курса в учебни часове (45 минути), съобразена с минималните изисквания за хорариум, посочени по-горе);
2. Брой на обучаваните лица;
3. Документ, доказващ завършеното обучение.

Ключовите компетентности (КК), определени съгласно Европейската референтна рамка на ключовите компетентности са: КК 1 – Общуване на роден език; КК 2 – Общуване на чужди езици; КК 3 - Математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите; КК 4 – Дигитална компетентност; КК 5 – Умение за учене; КК 6 – Обществени и граждански компетентности; КК 7 – Инициативност и предприемачество;

Минимална продължителност на обучението за едно лице:

- по ключова компетентност 1 – мин. 16 учебни часа – 70 лв.;
- по ключова компетентност 2 – мин. 300 учебни часа за три нива на обучение 700 лв.;
- по ключова компетентност 3 – мин. 30 учебни часа – 140 лв.;
- по ключова компетентност 4 – мин. 45 учебни часа – 250 лв.;
- по ключови компетентности 5, 6 и 7 - мин. 30 учебни часа – 140 лв.

Изборът на лица за включване в обучение за съответната ключова компетентност следва да се извърши след провеждане на входящ тест от обучаващата организация/институция за определяне на нивото.

Осигуряване на стипендии на обучаващите се: Тези разходи са в размер на 10 лева за всеки присъствен учебен ден (минимум 6 учебни часа дневно) и 15 лв. извън населеното място. Допустими са при обучение на неактивни или безработни лица.

При планиране на дейности от това направление следва да се отчете демаркацията между ОПРЧР и ОПНОИР.

За успешно завършило обучението лице ще се счита всяко лице, което има присъствие минимум 80% от хорариума за съответното обучение, проведен е заключителен изпит (когато е приложимо) и на съответното лице е предоставен документ, удостоверяващ завършеното обучение – приложимо за всички допустими обучения в това направление, включително и мотивационно обучение.

### **Направление II „Подобряване достъпа до образование”:**

- превенция на ранното отпадане от училище;
- подобряване достъпа до образователни услуги за ранно детско развитие;

### **Направление III: „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги”**

- подобряване достъпа до и предоставяне на качествени социални и здравни услуги, в т.ч. интегрирани междусекторни услуги, съгласно специфичните потребности на целевата група;
- предоставяне на индивидуални консултации и социално-здравна медиация на представителите на целевите групи;
- повишаване информираността относно социалните и здравните им права;
- насърчаване семейното планиране и отговорното родителство,
- повишаване здравната култура;
- повишаване на информираността по отношение на вредата от използване на наркотици и др.

**ВАЖНО! Включването на дейност/и от това направление в проектите е задължително.**

### **Направление IV: „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи”:**

- общностни дейности за промяна на практики, имащи негативно влияние върху социалното включване;
- инициативи за преодоляване на стереотипи, в т.ч. организиране на публични събития и дискусии с представители на маргинализираните общности, местната общност, заинтересованите страни и медиите за постигане на положителна промяна на обществените нагласи към проблемите на най-маргинализираните групи от сегрегирания райони и идентифициране на мерки за подобряване социалното им включване;
- инициативи за популяризиране на културната идентичност на етнически общности, вкл. в сферата на традиционните дейности и талантите (занаяти и изкуства).

**Проектите трябва задължително да прилагат интегриран подход към нуждите на целевите групи. Това се изразява в съчетание на минимум две от горните направления дейности, като задължителен характер ще имат дейностите от направление III „Подобряване достъпа до социални и здравни услуги“ и дейности от поне още едно направление: I. „Подобряване достъпа до заетост” или II „Подобряване достъпа до образование” - по избор на кандидатите.**

Дейностите от направление IV „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи” не са задължителни. Разходите, свързани с дейности от това направление са допустими до 10% от общо допустимите преки разходи по проекта.

Дейности за преодоляване на негативни стереотипи, недопускане на неравно третиране и подкрепа за реализацията на основните икономически, социални и културни права (направление IV), могат да бъдат допълващи при ясно обоснована необходимост, ако в местната общност е идентифицирано наличието на негативни стереотипи и проблеми.

Не е задължително включването на всички изброени дейности от избраните направления, но избраните дейности следва да допринасят за решаване на проблемите и идентифицираните нужди на избраните целеви групи и да осигуряват интегриран подход към тях.

### **ВАЖНО!**

1. Всички проекти задължително трябва да включват дейности по направление III.
2. Не са допустими за финансиране дейности, които са стартирали, физически приключили или изцяло изпълнени преди подаване на проектното предложение по настоящата процедура.
3. Всяка дейност трябва да бъде описана подробно във формуляра за кандидатстване.
4. Дейностите по проектите следва да отчитат уменията и капацитета на различните целеви групи, като няма да се допуска формиране на нехомогенни групи от лица със силно различаваща се степен на образование или умения.
5. Допустимите дейности трябва да са в съответствие с хоризонталните принципи по ОП и да не се допуска дублиране на финансиране на едни и същи дейности от различни източници.
6. Дейностите трябва да са в съответствие с Националната стратегия на Република България за интегриране на ромите и общинските планове за интеграция на ромите на община ЛОМ

**Важно: В случай че се предвиждат обучения за лицата от целевата група се допуска едно лице да бъде включено само в едно обучение по професионална квалификация или само в едно обучение по ключови компетентности, или в по едно обучение и от двата вида.**

## **14. Категории разходи, допустими за финансиране:**

### **14.1. Общи правила за допустимост на разходите:**

При отпускане на безвъзмездна финансова помощ ще бъдат взети под внимание само “допустимите разходи”. Те се определят на база изискванията на глава 5, раздел I от ЗУСЕСИФ и ПМС № 189/28.07.2016г. за приемане на национални правила за допустимост на разходите по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд на Европейския съюз и от Европейския фонд за морско дело и рибарство, разпоредбите

на Регламент № 1303/2013, Регламент № 1304/2013, Регламент 2018/1046 и приложимото национално законодателство за финансовата рамка 2014 – 2020 г.

Съгласно чл. 57, ал. 1 от ЗУСЕСИФ, за да бъдат допустими разходите трябва да отговарят едновременно на следните условия

- разходите са за дейности, съответстващи на критериите за подбор на операции и се извършват от допустими бенефициенти съгласно съответната програма по чл. 3, ал. 2 от ЗУСЕСИФ;
- разходите попадат във включени в документите по чл. 26, ал. 1 от ЗУСЕСИФ и в одобрения проект категории разходи;
- разходите са за реално доставени продукти и извършени услуги
- разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- разходите са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- за направените разходи е налична одитна следа съгласно минималните изисквания на чл. 25 от Делегиран регламент (ЕС) № 480/2014 на Комисията от 3 март 2014 г. за допълнение на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ОВ, L 138/5 от 13 май 2014 г.) и са спазени изискванията за съхраняване на документите съгласно чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013
- разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи
- да са извършени в съответствие с принципа на доброто финансово управление в съответствие с чл. 33 на Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, и за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 966/2012.
- при прилагане на опростено отчитане на разходите се спазват разпоредбите на чл. 55. от ЗУСЕСИФ и чл. 67, чл. 68, чл. 68 а и чл. 68 б от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета.

#### **14.2. Указания за попълване на бюджета:**

**Бюджетът е част от Формуляра за кандидатстване в ИСУН2020 и включва - секция 5. Бюджет и секция 6. Финансова информация – източници на финансиране.**

**Бюджетът (секция 5 от Формуляра)** следва да покрива всички допустими разходи за изпълнение на Проекта, а не само безвъзмездната финансова помощ. Ако по проекта е предвидено съфинансиране от страна на кандидата, то следва да се включи в описанието на бюджета.

Бюджетът се представя в лева. Стойностите се закръгляват до втория знак след десетичната запетая.

Във Формуляра за кандидатстване, секция 7, „План за изпълнение/Дейности по проекта“, поле „Стойност“, следва да се посочи общата стойност на разходите, необходими за изпълнението на конкретна дейност. Общият размер на планираните разходи по дейности следва да съответства на планираните в бюджета стойности в Приложение IX „БЮДЖЕТ“. При невъзможност да бъде оценен даден разход, това може да окаже влияние върху оценката на проектното предложение, съгласно настоящите Условия.

**За всяко проектно предложение се избира и попълва един от двата варианта на бюджет - ВАРИАНТ I или ВАРИАНТ II.**

**Вариант I. За проектни предложения, които ще се осъществяват изключително чрез възлагане на обществени поръчки за стоки или услуги, отчитането на разходите става на база:**

1. Стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013. Разходите за мотивационно обучение, обучения по професионална квалификация, обучение по ключови компетентности, осигуряване на обучение по време на работа (чиракуване), стажуване, възнаграждения на наставниците, субсидирана заетост и стипендии (допустими дейности по Направление 1) се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013 и предвидените разходи за тях се посочват в Приложение IX, страница (sheet) “стандартна таблица“ от документите за попълване. Планирането и отчитането на тези разходи е съгласно посоченото във Вариант II

2. Действително направени и платени допустими разходи – приложимо за всички останали дейности.

При предоставяне на безвъзмездна финансова помощ под формата на действително направени разходи, задължително се посочват единични цени в описанието на дейностите по проекта. На етап техническа и финансова оценка на проектното предложение, оценителната комисия ще следи за средни пазарни цени на заложените разходи (където е приложимо) и в случай на необходимост ще пристъпи към редукция на бюджета.

3. Финансиране с единна ставка, определено чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, съгласно чл. 67, (1), т. г от Регламент

1303/2013. Непреките разходи се определят чрез прилагане на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, съгласно чл. 67 (1), точка г., чл. 67 (5), точка а, (i) и (ii) и чл. 68 буква (а) от Регламент 1303/2013. Непреките разходи са в размер на точно 10 % от преките допустими разходи.

При подаване на проектното предложение, кандидатите попълват страница (sheet) „Бюджет Вариант I“ от Приложение IX „БЮДЖЕТ“. Допустимите разходи за тези дейности са посочени в т. 14.3. от настоящите Условия за кандидатстване - Вариант I.

**ВАРИАНТ II. За проектни предложения, които не се осъществяват изключително чрез възлагане на обществени поръчки за стоки или услуги се прилагат правилата за опростено отчитане на разходи, определени на база:**

1. Стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013;
2. Еднократни суми за отделните видове разходи, съгласно чл. 67, (1), т. в от Регламент 1303/2013;
3. Финансиране с единна ставка, определено чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, съгласно чл. 67, (1), т. г от Регламент 1303/2013.

Разходите са определени по коректен, справедлив и проверим метод на изчисление, основаващ се на:

- статистически данни или друга обективна информация, съгласно чл. 67 (5), буква „а“, точка „i“ от Регламент 1303/2013 (за стандартна таблица на разходите за единица продукт и финансиране с единна ставка), и
- проектобюджет, изготвен за конкретния случай и одобрен предварително от Управляващия орган, съгласно чл. 67 (5), буква „аа“ от Регламент 1303/2013 (за еднократни суми за отделните видове разходи).

1. Разходите за мотивационно обучение, обучения по професионална квалификация, обучение по ключови компетентности, осигуряване на обучение по време на работа, стажуване, възнаграждения на наставниците, субсидирана заетост и стипендии се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013 и предвидените разходи за тях се посочват в Приложение IX, страница (sheet) “стандартна таблица“ от документите за попълване. Тези разходи са приложими за всички проектни предложения.

Стандартните размери на единични разходи са всички допустими разходи за лице, включено в субсидирана заетост, обучение по време на работа, стажуване, обучение

по ключова компетентност, професионална квалификация и мотивационно обучение, както и възнагражденията на наставниците, и стипендии.

Разходите, заложи на база стандартната таблица на разходите за единица продукт се основават на реалното изпълнение на дейностите (краен продукт или резултат) по проекта – брой обучени лица, реално отработени дни на месец и т.н.

2. Разходите за всички останали допустими дейности се определят на база еднократна сума, съгласно чл. 67 (1), т. в от Регламент 1303/2013, изчислена въз основа на проектобюджет - Приложение IX от документите за попълване - страници (sheet) “Проектобюджет“ и попълнени от кандидата „План-сметки“ за всяка една от тези дейности.

При изготвянето на проектобюджета, остойносттаването на дейността се формира на базата на направено предложение от кандидата, подкрепено със съответната аргументация, извършена проверка от оценителната комисия и проведено договаряне. Проектобюджетът се използва, за да се изчислят всички допустими разходи за всеки бенефициент индивидуално, чрез договаряне с оценителната комисия.

Проектобюджетът на кандидата се формира от план-сметките (част от приложение IX) на планираните дейности в проектното предложение. В план-сметките се посочват всички присъщи разходи за всяка една дейност, която ще осъществява кандидатът. Всеки един разход, заложен в план-сметките на етап кандидатстване трябва да бъде доказан със съответните насрещни документи (напр. ако в разхода за провеждане на мероприятиято са включени разходи за наем на зала, наем на техника, кетъринг, възнаграждения на лектори, материали и консумативи, командировъчни разходи, транспортни разходи за съответния период, хотели и др., се представят оферти, разпечатки от интернет и др. документи, доказващи, че заложеният разход е по пазарни цени и е съобразен с Методологията за регламентиране на възнагражденията – за лекторите). Задължително се посочва и очакваният брой участници. По време на оценката на проектното предложение оценителната комисия може да изисква допълнителна информация.

Всеки вид разход в проектобюджета се залага на отделен бюджетен ред като общ разход, кореспондиращ на план-сметката за съответната дейност.

Проектобюджетите ще бъдат одобрявани от оценителната комисия. В случай на необходимост, предвидените дейности и количества, посочените разходи за тяхното осъществяване и резултатите/крайните продукти, които ще се постигнат, ще се договарят присъствено, като се изготвят протоколи от тези срещи. С одобряването на проектобюджета се одобряват/договарят и резултатите/крайните продукти, които ще се постигнат с изпълнението на дейностите (в дадения пример с организиране на мероприятия резултатът ще е проведено мероприятие). Заложените резултати и цели по проекта следва да бъдат ясно дефинирани.

**Предвидените дейности, договорената еднократна сума и заложените резултати стават част от административния договор и не подлежат на промяна в периода на изпълнение на проекта.**

След изпълнението на предвидените дейности, кандидатите предявяват искане за плащане с доказателства за постигнатите резултати, заложи в сключения административен договор без да представят отново разходооправдателни документи. Плащането към бенефициента е на база постигнат резултат и представени доказателства за това. Управляващият орган извършва плащания към бенефициентите на приключена изцяло дейност и постигнати резултати/краен продукт.

**Безвъзмездните средства се изплащат, ако предварително установените договорености по отношение на дейностите и резултатите са изпълнени. В случай че договорените резултати не се изпълнят или се изпълнят частично, допустимите разходи за съответната дейност са равни на 0.00 лв. и безвъзмездна финансова помощ не се изплаща, независимо от постигнатото частично изпълнение (ако има такова).**

Приложеният образец на проектобюджет с отделни план-сметки може да се коригира и допълва в зависимост от предвидените дейности и видовете разходи, необходими за изпълнението им.

Непреките разходи, които са в размер на точно 10 % от преките допустими разходи се добавят към проектобюджета в отделен бюджетен ред.

3.Непреките разходи се определят чрез прилагане на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, съгласно чл. 67 (1), точка г., чл. 67 (5), точка а, (i) и (ii) и чл. 68 буква (а) от Регламент 1303/2013. Непреките разходи са в размер на точно 10 % от преките допустими разходи, определени на база стандартна таблица на разходите за единица продукт.

Разходите се залагат в Приложение IX “БЮДЖЕТ“, страница (sheet) “Бюджет Вариант II“ от документите за попълване.

**При попълване на бюджета, кандидатът трябва да посочи в секция 5 „Бюджет“ от Формуляра за кандидатстване общата стойност на допустимите разходи ЕДИНСТВЕНО в бюджетен ред 1./1.1. „Общи разходи“, чиято стойност реферира с общата стойност на проектното предложение, съгласно Приложение IX „БЮДЖЕТ“, страница (sheet) „Бюджет Вариант I“ или „Бюджет Вариант II “.**

**Не е допустимо да се добавят нови видове разходи, различни от посочените. На етап оценка, оценителната комисия служебно ще заложи допустимите разходи по**

**планираните дейности от кандидата по съответните бюджетни редове в ИСУН 2020 – приложимо и за двата варианта на отчитане на разходите.**

**Всички разходи се попълват в съответните редове с ДДС за бюджетните пера, в случаите, когато същият е невъзстановим по смисъла на Указания на министъра на финансите № ДНФ-3/ 23.12.2016 г. относно третирането на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейски социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМР) на ЕС, за програмен период 2014-2020.**

#### **Финансова информация – източници на финансиране (секция 6 от Формуляра)**

В секция 6. Финансова информация – източници на финансиране от Формуляра за кандидатстване, в полето „Искано финансиране (Безвъзмездна финансова помощ) системата автоматично прехвърля общата сума на бюджета от секция 5. Бюджет.

Кандидатът следва да попълни следните полета от таблицата:

- Искано финансиране (Безвъзмездна финансова помощ), в т.ч. кръстосано финансиране - НЕПРИЛОЖИМО.
- Съфинансиране от бенефициента/партньорите (средства от бюджетни предприятия) – в случай, че е предвиден, собствен принос в бюджета на проекта. Ако не е предвиден собствен принос, полето не се попълва.
- Съфинансиране от бенефициента/партньорите (средства от бенефициенти, които не са бюджетни предприятия) – в случай, че е предвиден, собствен принос в бюджета на проекта. Ако не е предвиден собствен принос, полето не се попълва.

#### **Останалите полета в секция 6. Финансова информация – източници на финансиране са неприложими по настоящата процедура!**

Попълването и на двете части от Формуляра за кандидатстване, отнасящи се до бюджета на проекта (секция 5. Бюджет и секция 6. Финансова информация – източници на финансиране) е задължително!

В Бюджета не се допуска наличието на разходи, които не са обосновани и обвързани с конкретна дейност от проектното предложение.

Всички разходи обхванати в бюджета на проекта, с изключение на непреките разходи, следва да кореспондират с описанието на дейностите във формуляра за кандидатстване. Дейностите следва да набелязват цели, които са конкретни, измерими, постижими, актуални и планирани със срокове.

Планираните в бюджета стойности следва да кореспондират с описанието на дейностите по проекта и етапите за тяхното изпълнение, като ресурсите за осъществяване на дейностите, следва да бъдат планирани в подходящо количество и качество, посочени в описанието на съответната дейност.

При планирането на разходите в бюджета следва да се спазва оптималното съотношение между използваните ресурси за осъществяването на набелязаните конкретни цели и постигането на планираните резултати.

### 14.3. Допустими разходи

Допустими разходи по правилата на ЕСФ, съгласно разпоредбите на ЗУСЕСИФ и действащите подзаконовни нормативни актове на Министерския съвет, които не противоречат на Закона (ПМС № 189/28.07.2016 г.).

**Кандидатите попълват на етап подаване на проектно предложение само бюджетен ред 1./1.1. Всички останали бюджетни редове се попълват служебно от оценителната комисия, съгласно одобрените допустими разходи в Приложение IX “БЮДЖЕТ”. Приложимо и за двата варианта на отчитане на разходите.**

#### I РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ

**1/1.1.Общи разходи – ПОПЪЛВА СЕ ОТ КАНДИДАТА НА ЕТАП ПОДАВАНЕ НА ПРОЕКТНО ПРЕДЛОЖЕНИЕ.**

#### ВАРИАНТ I

##### 2. Разходи за възнаграждения

2.1. Разходи за трудови възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения, определени по реда на ЗДСл на лицата, ангажирани пряко с изпълнението на преките дейности (без разходите за възнаграждения на обучителите по ПК, КК, мотивационно обучение), включително всички дължими осигурителни вноски, начислени за сметка на осигурителя върху договореното възнаграждение и доплащания, съгласно националното законодателство и при спазване на Методологията за регламентиране на възнагражденията по ОП РЧР 2014-2020;

**2.2. Разходи за възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения по реда на ЗДСл на лицата, включени в субсидирана заетост при работодател.** Разходите са допустими за срок до 6 месеца или до 12 месеца за лицата от силно уязвимите групи на пазара на труда.

Стандартният размер на единичния разход на лице за месец се формира от:

- Разходи за възнаграждения в размер на 100 % от сумата на МОД за съответната длъжност, попадаща в обхвата на единичните групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., както и дължимите вноски за сметка на работодателя, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0,4 %.

- Възнаграждения по реда на чл. 40, ал. 5 от КСО за първите 3 работни дни от временната неработоспособност на лицето в размер на 70 % от дневното му възнаграждение (осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя не са допустими), възнаграждения за основен платен годишен отпуск по реда на чл. 155 или

чл. 319 от КТ и разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение.

### **2.3. Разходи за възнаграждения за лицата, включени в обученията по време на работа (чиракуване) и стажуване.**

Стандартният размер на единичния разход на лице за месец се формира от:

- Разходи за възнаграждения в размер на 100 % от сумата на МОД за съответната длъжност, попадаща в обхвата на единичните групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., както и дължимите вноски за сметка на работодателя, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0,4 % **за лицата включени в стажуване**. Разходите са допустими от 6 месеца до 12 месеца, съгласно чл. 233б(3) от КТ.
- Разходи за възнаграждения в размер на 90 % от сумата на минималната работна заплата за страната за съответната година, както и дължимите вноски за сметка на работодателя, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0,4 % **за лицата, включени в обучение по време на работа**. Разходите са допустими за период до 6 месеца.
- Възнаграждения по реда на чл. 40, ал. 5 от КСО за първите 3 работни дни от временната неработоспособност на лицето в размер на 70 % от дневното му възнаграждение (осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя не са допустими), възнаграждения за основен платен годишен отпуск по реда на чл. 155 или чл. 319 от КТ и разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение.

**По т. 2.2 и 2.3 е допустимо кандидатите да планират резерв до 3 месечни възнаграждения на лице на база МОД за съответната длъжност/ 90 % МРЗ, който да бъде използван за покриване на:**

- Обезщетение за неползван платен годишен отпуск, съгласно чл. 224 от КТ;
- Разлика във връзка с увеличаване на размера на МОД/МРЗ, съгласно националното законодателство;
- Разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (ако е приложимо). Обезщетението е допустимо в размер на brutното трудово възнаграждение на работника, определено по проекта, за срок от 2 месеца.

В описанието на дейностите по проекта планираният резерв следва да бъде подробно описан и разграничен от разходите за възнаграждения, определени на база стандартна таблица на разходите за единица продукт.

### **2.4. Разходи за възнаграждения на наставниците на лицата от целевата група.**

Стандартният размер на единичния разход на лице за месец се формира от:

- Разходите за възнаграждения в размер на ½ от минималната работна заплата, установена за страната. Разходите са допустими за период до 3 месеца. По процедурата не са допустими осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя.

**2.5. Разходи за стипендии на обучаващите** се лица от целевата група в размер на 10,00 лв. за всеки присъствен учебен ден на населеното място и по 15,00 лв. за всеки присъствен учебен ден извън населеното място (минимум 6 учебни часа дневно). Допустими са при обучение на неактивни или безработни лица. Не са допустими за обучението по време на работа (чиракуване), стажуване или субсидирана заетост.

Разходите по б. р. 2.2. - 2.5. се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. 6 от Регламент 1303/2013 г.

Стандартният размер на единичния разход за лице се определя съгласно заложените работни дни за съответната година, КИД на предприятието, в който ще бъде назначено лицето, кода на длъжността, съгласно НКПД 2011, минималния осигурителен доход, минималната работна заплата, осигурителните вноски за сметка на работодателя за съответната година.

Разходите за възнаграждения, определени на база стандартна таблица за единица продукт се възстановяват само за реално отработени дни (за 8 часов работен ден), вкл. и дните, в които лицето в ползвало платен годишен отпуск. В случай че лицата се назначат на непълен работен ден, размерът на възнаграждението се изчислява пропорционално.

### **3.Разходи за командировки**

**3.1.Разходи за командировки /дневни, пътни и квартирни/ на лицата, получаващи възнаграждения по бюджетен ред 2/2.1.**

Разходите по бюджетен ред 3/ 3.1 са допустими, в случай, че са пряко свързани с финансираните дейности и доказано необходими за постигане на поставените цели, подробно описани и обосновани в дейностите по проектното предложение.

В бюджетно перо 3/3.1. не следва да се отчитат разходи, свързани с транспортни услуги. Разходите за командировки следва да са съобразени с ограниченията, съгласно Наредбата за командировките в страната, както и при избор на най-икономичен маршрут и превозно средство.

### **4 Разходи за обучения**

**4.1. Разходи за обучения по професионална квалификация** - тук следва да се включат разходите за обучения по професионална квалификация при спазване на заложените в т. 13.2 от Условието за кандидатстване допустими размери на безвъзмездната финансова помощ за всеки вид обучение.

Разходите за повишаване на професионална квалификация и/или придобиване на нова и за придобиване на ключови компетентности са, както следва:

- а) за първа степен, с продължителност не по-малка от 300 учебни часа – 600,00 лв.;
- б) за втора степен, с продължителност не по-малка от 660 учебни часа – 1 200,00 лв.;
- в) за трета степен, с продължителност не по-малка от 960 учебни часа – 1 800,00 лв.;
- г) за част от професия по първа квалификационна степен, с продължителност не по-малка от 200 учебни часа – 400,00 лв.;
- д) за част от професия по втора квалификационна степен, с продължителност не по-малка от 300 учебни часа – 600,00 лв.;
- е) за част от професия по трета квалификационна степен, с продължителност не по-малка от 600 учебни часа – 1 125,00 лв.;

**4.2 Разходи за обучения по ключови компетентности - тук следва да се включат разходите за обучения по ключови компетентности при спазване на заложените в т. 13.2 от Условията за кандидатстване допустими размери на безвъзмездната финансова помощ за всеки вид обучение.**

- а) за обучения по ключова компетентност 1 - общуване на роден език с продължителност не по-малка от 16 учебни часа – 70,00 лв.;
- б) за обучения по ключова компетентност 2 – общуване на чужд език с продължителност не по-малка от 300 учебни часа за три нива на обучение – 700,00 лв.;
- в) за обучения по ключова компетентност 3 - математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.;
- г) за обучения по ключова компетентност 4 - дигитална компетентност с продължителност не по-малка от 45 учебни часа – 250,00 лв.;
- д) за обучения по ключови компетентност 5 - умение за учене с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.;
- е) за обучения по ключови компетентност 6 обществени и граждански компетентности с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.;
- ж) за обучения по ключови компетентност 7 инициативност и предприемачество с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.;

**В стойността на единица продукт – обучение са включени всички присъщи разходи за него, както следва: разходи за оригинални учебни материали, консумативи, застраховки при обучение за професионална квалификация, издаване на документ за завършено обучение, възнаграждение на преподаватели, осигуровки, наем на материално техническа база, както и всички административни, режимни и други разходи, включително разходи за осъществяване на дейността свързана с предоставянето на обучението/ята.**

**4.3. Разходи за мотивационни обучения.**

Разходите се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013 г.

Стандартната таблица на разхода за единица продукт е в размер на 80 лв. за 30 учебни часа на лице, включено в мотивационно обучение.

В стойността на обучението се включват всички присъщи разходи във връзка с обучението – разходи за учебни материали, консумативи, издаване на документи за завършено обучение, възнаграждение на преподаватели, осигуровки, наеми, режимни и други разходи, свързани с предоставянето на обучението.

Стандартната таблица на разхода за единица продукт е в размер на 80 лв. за 30 учебни часа на лице, включено в мотивационно обучение.

В стойността на обучението се включват всички присъщи разходи във връзка с обучението – разходи за учебни материали, консумативи, издаване на документи за завършено обучение, възнаграждение на преподаватели, осигуровки, наеми, режимни и други разходи, свързани с предоставянето на обучението

**В случай че кандидатът заложи стойности, различни от посочените (цена и продължителност), оценителната комисия служебно ще извърши съответната корекция- приложимо за обученията по б. р. 4.1; 4.2 и 4.3.**

Разходите по бюджетни редове 4.1,4.2 и 4.3. са определени на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013 г.

## **5. Разходи за други услуги**

**5.1. Разходи за трудова медицина на лицата от целевата група, включени в субсидирана заетост при работодател по Направление I за срок не по-дълъг от срока на заетостта.**

### **5.2. Разходи за изпълнение на дейностите по Направление IV.**

Тук се включват всички разходи, необходими за изпълнение на допустимите дейности по Направление IV, включително трудовите възнаграждения и командировките на експертите, които ще участват в изпълнението на тези дейности.

**За изпълнението на допустимите дейности по Направление IV „Развитие на местните общности и преодоляване на негативните стереотипи“ са допустими разходи в размер на не повече от 10% от общия размер на допустимите преки разходи.**

### **5.3. Разходи, произтичащи от договори за изработка/услуга или договори за поръчка по реда на ЗЗД, неквалифицирани другаде.**

В случаите, в които планираните разходи в бюджетен раздел по б. р. 5 „Разходи за други услуги“ се предвижда да бъдат възложени на физически лица и са под праговете за провеждане на процедури, определени в Закона за обществените поръчки и ПМС 160/01.07.2016г., възнаграждението следва да бъде заложено при спазване на разпоредбите на Методологията за регламентиране на възнагражденията по ОП РЧР 2014 – 2020, като се спазват размерите на почасовото заплащане в сферите на съответните услуги, съгласно Методологията за регламентиране на възнагражденията по ОП РЧР 2014-2020. Това не ограничава на етап изпълнение, планираните по този начин разходи, да бъдат възложени и на юридически лица при определените в бюджета стойности.

## **II. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛИ**

### **6. Разходи за материали и консумативи**

**6.1. Разходи за материали и консумативи, необходими за изпълнение на дейностите (без разходите за материали включени в стойността на обученията за ПК, КК и мотивационни обучения) по проекта** – следва да са пряко свързани с финансираните дейности и необходими за постигане на поставените цели, както и добре обосновани в дейностите по проектното предложение.

## **III. РАЗХОДИ ЗА МАТЕРИАЛНИ АКТИВИ**

### **7.Разходи за материални активи**

**7.1. Разходи за обзавеждане и оборудване – в размер до 20% от преките допустими разходи по проекта.** Допустими са разходите за материални активи само за помещенията, в които ще се предоставят услугите/изпълняват другите преки дейности по проекта. Тези разходи следва да са пряко свързани с финансираните дейности и необходими за постигане на поставените цели, както и подробно описани и обосновани в дейностите по проекта.

## **IV. РАЗХОДИ ЗА НЕМАТЕРИАЛНИ АКТИВИ**

### **8. Разходи за нематериални активи**

**8.1. Разходи за нематериални активи.** Тези разходи следва да са пряко свързани с финансираните дейности (без дейностите за обучения за професионална квалификация, обучения по ключова компетентност, мотивационни обучения) и необходими за постигане на поставените цели, както и подробно описани и обосновани в дейностите по проекта.

## **VI.ЕДИННА СТАВКА**

**10/10.1. Непреки разходи - тези разходи са в размер точно на 10 % от преките допустими разходи по проекта**

Непреките разходи се определят чрез прилагане на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или няколко определени категории разходи, съгласно чл. 67 (1), точка г, чл. 67 (5), точка а, (i) и (ii) и чл. 68 буква (а) от Регламент 1303/2013.

**ВАРИАНТ II**

**I. РАЗХОДИ ЗА УСЛУГИ**

**2. Разходи за възнаграждения**

**2.2. Разходи за възнаграждения по реда на КТ и възнаграждения по реда на ЗДСл** на лицата, включени в субсидирана заетост при работодател. Разходите са допустими за срок до 6 месеца или до 12 месеца за лицата от силно уязвимите групи на пазара на труда.

Стандартният размер на единичния разход на лице за месец се формира от:

- Разходи за възнаграждения в размер на 100 % от сумата на МОД за съответната длъжност, попадаща в обхвата на единичните групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., както и дължимите вноски за сметка на работодателя, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0,4 %.

- Възнаграждения по реда на чл. 40, ал. 5 от КСО за първите 3 работни дни от временната неработоспособност на лицето в размер на 70 % от дневното му възнаграждение (осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя не са допустими), възнаграждения за основен платен годишен отпуск по реда на чл. 155 или чл. 319 от КТ и разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение..

**2.3 Разходи за възнаграждения за лицата, включени в обучения по време на работа (чиракуване) и стажуване.**

Стандартният размер на единичния разход на лице за месец се формира от:

- Разходи за възнаграждения в размер на 100 % от сумата на МОД за съответната длъжност, попадаща в обхвата на единичните групи професии от 2 до 9 клас от НКПД 2011 г., както и дължимите вноски за сметка на работодателя, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0,4 % за лицата, включени в стажуване.

- Разходи за възнаграждения в размер на 90 % от сумата на минималната работна заплата за страната за съответната година, както и дължимите вноски за сметка на работодателя, съгласно ЗБДОО и ЗБ на НЗОК, за съответната година и ТЗПБ в размер на 0,4 % за лицата, включени в обучение по време на работа. Разходите са допустими за период до 6 месеца.

- Възнаграждения по реда на чл. 40, ал. 5 от КСО за първите 3 работни дни от временната неработоспособност на лицето в размер на 70 % от дневното му възнаграждение (осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя не са допустими), възнаграждения за основен платен годишен отпуск по реда на чл. 155 или чл. 319 от КТ и разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение..

**По т.2.2. и т. 2.3 е допустимо кандидатите да планират резерв до 3 месечни възнаграждения на лице на база МОД за съответната длъжност/ 90 % МРЗ, който да бъде използван за покриване на:**

- Обезщетение за неползван платен годишен отпуск, съгласно чл. 224 от КТ;

- Разлика във връзка с увеличаване на размера на МОД/МРЗ, съгласно националното законодателство;

- Разходи за обезщетения, съгласно чл. 222, ал. 3 от КТ при прекратяване на трудовото правоотношение, след като работникът или служителът е придобил право на пенсия за осигурителен стаж и възраст (ако е приложимо). Обезщетението е допустимо в размер на brutното трудово възнаграждение на работника, определено по проекта, за срок от 2 месеца.

В описанието на дейностите по проекта планираният резерв следва да бъде подробно описан и разграничен от разходите за възнаграждения, определени на база стандартна таблица на разходите за единица продукт.

#### **2.4. Разходи за възнаграждения на наставниците на лицата от целевата група.**

Стандартният размер на единичния разход на лице за месец се формира от:

- разходи за възнаграждения в размер на  $\frac{1}{2}$  от минималната работна заплата, установена за страната за съответната година. Разходите са допустими за период до 3 месеца. По процедурата не са допустими осигурителните вноски, начислени за сметка на работодателя.

**2.5. Разходи за стипендии на обучаващите се лица от целевата група в размер на 10,00 лв. за всеки присъствен учебен ден населеното място и по 15,00 лв. за всеки присъствен учебен ден извън населеното място (минимум 6 учебни часа дневно). Допустими са при обучение на неактивни или безработни лица. Не са допустими за обучението по време на работа (чиракуване), стажуване или субсидирана заетост.**

Разходите по б. р. 2.2. - 2.5. се определят на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. б от Регламент 1303/2013 г.

Стандартният размер на единичния разход за лице се определя съгласно заложените работни дни за съответната година, КИД на предприятието, в който ще бъде назначено лицето, кода на длъжността, съгласно НКПД 2011, минималния осигурителен доход, минималната работна заплата, осигурителните вноски за сметка на работодателя за съответната година.

Разходите за възнаграждения, определени на база стандартна таблица за единица продукт се възстановяват само за реално отработени дни (за 8 часов работен ден), вкл. и дните, в които лицето в ползвало платен годишен отпуск. В случай, че лицата се назначат на непълен работен ден, размерът на възнаграждението се изчислява пропорционално.

#### **4. Разходи за обучения**

**4.1. Разходи за обучения по професионална квалификация** - тук следва да се включат разходите за обучения по професионална квалификация при спазване на заложените в т. 13.2 от Условията за кандидатстване допустими размери на безвъзмездната финансова помощ за всеки вид обучение.

Разходите за повишаване на професионална квалификация и/или придобиване на нова и за придобиване на ключови компетентности са, както следва:

1. за обучения за придобиване на професионална квалификация:

- а) за първа степен, с продължителност не по-малка от 300 учебни часа – 600,00 лв.;
- б) за втора степен, с продължителност не по-малка от 660 учебни часа – 1 200,00 лв.;
- в) за трета степен, с продължителност не по-малка от 960 учебни часа – 1 800,00 лв.;
- г) за част от професия по първа квалификационна степен, с продължителност не по-малка от 200 учебни часа – 400,00 лв.;
- д) за част от професия по втора квалификационна степен, с продължителност не по-малка от 300 учебни часа – 600,00 лв.;
- е) за част от професия по трета квалификационна степен, с продължителност не по-малка от 600 учебни часа – 1 125,00 лв.;

**4.2 Разходи за обучения по ключови компетентности** - тук следва да се включат разходите за обучения по ключови компетентности при спазване на заложените в т. 13.2 от Условията за кандидатстване допустими размери на безвъзмездната финансова помощ за всеки вид обучение.

- а) за обучения по ключова компетентност 1 - общуване на роден език с продължителност не по-малка от 16 учебни часа – 70,00 лв.;
- б) за обучения по ключова компетентност 2 – общуване на чужд език с продължителност не по-малка от 300 учебни часа за три нива на обучение – 700,00 лв.;
- в) за обучения по ключова компетентност 3 - математическа компетентност и основни знания в областта на природните науки и технологиите с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.;
- г) за обучения по ключова компетентност 4 - дигитална компетентност с продължителност не по-малка от 45 учебни часа – 250,00 лв.;
- д) за обучения по ключови компетентност 5 - умение за учене с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.
- е) за обучения по ключови компетентност 6 обществени и граждански компетентности с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.
- ж) за обучения по ключови компетентност 7 инициативност и предприемачество с продължителност не по-малка от 30 учебни часа – 140,00 лв.

**Разходите по бюджетни редове 4.1. и 4.2. са определени на база стандартна таблица на разходите за единица продукт, съгласно чл. 67, (1), т. 6 от Регламент 1303/2013 г.**

В стойността на обученията (по редове 4.1. и 4.2) следва да се включат всички допустими разходи във връзка с обучението, които са: разходи за оригинални учебни материали, консумативи, застраховки при обучение за професионална квалификация, издаване на документ за завършено обучение, възнаграждение на преподаватели, осигуровки, наем на материално техническа база, както и всички административни, режийни и други разходи, включително разходи за осъществяване на дейността свързана с предоставянето на обучението/ята

#### **4.3. Разходи за мотивационни обучения.**

Стандартната таблица на разхода за единица продукт е в размер на 80 лв. за 30 учебни часа на лице, включено в мотивационно обучение.

В стойността на обучението се включват всички присъщи разходи във връзка с обучението – разходи за учебни материали, консумативи, издаване на документи за завършено обучение, възнаграждение на преподаватели, осигуровки, наеми, режийни и други разходи, свързани с предоставянето на обучението.

**В случай че кандидатът заложи стойности, различни от посочените (цена и продължителност), оценителната комисия служебно ще извърши съответната корекция- за всички обучения по 4.1, 4.2 и 4.3.**

## **V. ЕДНОКРАТНИ СУМИ**

**9/9.1. ПРОЕКТОБЮДЖЕТ** - залага се обща стойност на разходите, за които се прилага опростено отчитане на разходите чрез определяне на еднократни суми за отделните разходи, съгласно чл. 67, (1), т. в от Регламент 1303/2013, изчислен на база проектобюджет.

В проектобюджета се включват всички необходимите разходи за изпълнение на дейностите (с изключение на разходите в б.р. 2.2.-2.5. и 4.1.-4.3.).

Разходите по отделните бюджетни редове ще бъдат служебно отразени след одобряване на проектобюджета от оценителната комисия.

**Приложеният образец на проектобюджет (Приложение IX) с отделни план-сметки може да се коригира и допълва в зависимост от предвидените дейности и видовете разходи, необходими за изпълнението им. Залагат се само допустимите разходи по схемата, като се обединяват /ако е приложимо/ спрямо типа разход и/или услуга, заложен в описанието на дейностите. Допустими разходи по схемата са разходи за възнаграждения на експерти, съгласно Методологията за регламентиране на възнагражденията, командировки, съгласно Наредбата за командировките в страната, материали и консумативи, оборудване и обзавеждане, наем на зали и техника и др. разходи, произтичащи от договори за изработка/услуга по ЗЗД. (посочват се допустимите разходи по мярката в зависимост от допустимите дейности) Всеки един разход следва да се аргументира в описанието на дейностите по проекта и да се докаже със съответните насрещни документи.**

**В случай че кандидатите предвиждат да закупят оборудване и обзавеждане за лицата, включени в субсидирана заетост, следва да се има предвид, че същите са взаимносвързани и, в случай че не се изпълни субсидираната заетост за лице от съответната длъжност, то разходът за цялото закупено оборудване и обзавеждане за тази позиция следва да отпадне.**

**Всеки ред в проектобюджета трябва да е обвързан с конкретни резултати/краен продукт, които да са измерими, доказуеми и съответстващи на заложените дейности.**

**Непреките разходи, които са в размер на точно 10 % от преките допустими разходи се добавят към проектобюджета в отделен бюджетен ред.**

## **VI. ЕДИННА СТАВКА**

**10/10.1 Непреки разходи - тези разходи са в размер точно на 10 % от преките допустими разходи по проекта, определени на база стандартната таблица на разходите за единица продукт.**

**Непреките разходи са в размер на точно 10 % от допустимите преки разходи по проекта (без разходите, заложен в б.р. 9.1.). Непреките разходи се определят чрез прилагане на единна ставка, определена чрез прилагане на процент към една или**

няколко определени категории разходи, съгласно чл. 67 (1), точка г., чл. 67 (5), точка а, (i) и (ii) и чл. 68 буква (а) от Регламент 1303/2013.

#### 14.4. Недопустими разходи

- разходи, финансирани по друга операция, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, от бюджета на Общността или от друга донорска програма;
- глоби, финансови санкции и разходи за разрешаване на спорове;
- комисионите и загубите от курсови разлики при обмяна на чужда валута, с изключение на случаите на предоставянето на финансова подкрепа чрез финансови инструменти;
- възстановим данък върху добавената стойност;
- закупуване на дълготрайни материални активи - втора употреба;
- разходите за гаранции, осигурени от банка или от друга финансова институция, с изключение на разходите по финансови инструменти.
- лихви по дългове, с изключение на свързани с безвъзмездна финансова помощ, предоставени под формата на лихвени субсидии или субсидии за гаранционни такси;
- субсидиране на лихва по одобрени схеми за държавни помощи и разноските за финансови трансакции;
- разходи за закупуване на инфраструктура, земя и недвижимо имущество;
- разходи за консултантски услуги, свързани с подготовката и/или попълването на документите за кандидатстване за финансова подкрепа;
- разходи за закупуване на транспортни средства;
- разходи за строително-монтажни работи
- осигурителни вноски, начислени за сметка на работодателя върху възнагражденията по реда на чл. 40, ал. 5 от КСО за първите 3 работни дни от временната неработоспособност на лицето в размер на 70 % от дневното му възнаграждение;
- осигурителни вноски, начислени за сметка на работодателя върху възнагражденията на назначените наставници.

**На основание чл. 57, ал. 2 от ЗУСЕСИФ не са допустими разходи за проекти или дейности, които са физически завършени или изцяло осъществени преди подаването на формуляра за кандидатстване от бенефициента, независимо дали всички свързани плащания са извършени от него.**

#### 15. Допустими целеви групи (ако е приложимо):

Допустимите целеви групи по процедурата са:

**- Хора, населяващи територията на МИГ, в райони с проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация**

- Представителите на ромската общност от територията на МИГ<sup>6</sup> ;
- Хора в риск и/или жертва на дискриминация<sup>7</sup>;
- Хора, населяващи територията на МИГ, в т.ч. с ниска гъстота на населението, селски и изолирани райони<sup>8</sup>, части от населени места, в които е налице концентрация на проблеми, създаващи риск от бедност, социално изключване и маргинализация (висока безработица, ниски доходи, ограничен достъп до публични услуги, териториална сегрегация, пространствена изолация и др.).

/Риск от социално изключване възниква, когато по редица причини даден индивид или група е изправен пред затруднения или дискриминация в определени аспекти от ежедневието. Например хора без квалификация и с нисък образователен ценз – „изключени“ от възможността да упражняват дейност, която да им носи доходи; бивши затворници, лекуващи се наркозависими лица, представители на етнически малцинства, например роми, пристигнали наскоро имигранти с лоши езикови умения — всички те са пример за уязвими групи в неравностойно положение, които са застрашени от социално изключване и от бедността, която го съпътства.

**Представителите на гореизброените групи трябва да са с настоящ адрес на територията на МИГ ЛОМ.**

**Не се допуска дублиране на финансиране на една и съща целева група от различни източници за една и съща дейност.**

В проектното предложение е необходимо кандидатът да посочи конкретна/и целева/и група/и, към която/ които ще бъдат насочени дейностите в проектното предложение. В зависимост от това се подбират и индикаторите за изпълнение и за резултат. Необходимо е да се направи анализ на нуждите и проблемите на избраните целеви групи, както и към решаването, на кои от тях е насочен проектът.

Целевата група, включена в проектното предложение, трябва да бъде описана с нейните конкретни характеристики съгласно Условието за кандидатстване и количествено определена – колко представители от целевата група ще бъдат включени.

*За територията на МИГ ЛОМ мярката е иновативна по своята същност. Иновативен подход при решаването на културната интеграция, идентичността и по-доброто обществено приемане и засиленото участие на хората, живеещи в изолирани райони в обществения и културен живот на територията е провеждането на съвместни обучения и мулти-етнически събития, включващи различни етноси в тях /турски, ромски, български и др./. **Ще бъдат насърчавани***

<sup>6</sup> Хора от ромската общност са представители на ромската етническа група, които се самоопределят като такива.

<sup>7</sup> Хора в риск и/или жертва на дискриминация са хора, които са в риск или са станали жертва на различни форми на дискриминация поради техния етнически произход, религия, пол, сексуална ориентация, възраст или др.

<sup>8</sup> „Участници от селски райони“ са лица, които живеят в слабо населени райони, съгласно Степен на урбанизация (DEGURBA категория 3).

*иновативни подходи при провеждане на обученията, които адресират нуждите на определените целеви групи, чрез осигуряване например: програми за образование и обучение, в съответствие с нуждите и очакванията на отделните участници в процеса; използване на подходи и методики, основани на ИКТ, които насърчават участието в учебния процес; по-голяма ефективност на дейностите в полза на местните общности; нови или подобрени практики, които отговарят на нуждите на целевите групи и които адресират социалното, езиковото и културното им многообразие.*

*/Нуждата от изпълнение на мярката е обоснована в анализите, направени при подготовката на СВОМР. Анализите са достъпни за кандидатите на интернет страницата на СНЦ «МИГ – ЛОМ»: [www.miglom.org](http://www.miglom.org), раздел «Стратегия за местно развитие», подраздел «Анализи»/*

## **16. Приложим режим на минимални/държавни помощи (ако е приложимо):**

I.Процедурата по мярка 10 от стратегията за ВОМР на МИГ ЛОМ ще се изпълнява в съответствие с правилата за минимална помощ<sup>9</sup> (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013г.

**„Минимална помощ”** е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент на ЕС, относно прилагането на чл.107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

**Предприятие”** по смисъла на правилата за конкуренцията, е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

**„Стопанската дейност”** се изразява в предлагането на стоки и/или услуги на съществуващ конкурентен пазар.

По настоящата процедура се определят следните режими за предоставяне на средствата:

**16.I. Режим „непомощ“ – помощ извън обхвата на чл. 107, пар. 1 от ДФЕС (помощ, която не е държавна помощ и не е минимална помощ)<sup>10</sup>**

Към момента на сключване на договор общината представя Анализ за дейността си, като доказателство, че е извън правилата за минимална помощ.

<sup>9</sup> „Минимална помощ” е помощта, която не нарушава и не застрашава конкуренцията или има незначително въздействие върху нея поради своя минимален размер, както е дефинирана в действащия регламент на ЕС, относно прилагането на чл.107 и 108 от Договора за функционирането на ЕС по отношение на минималната помощ.

<sup>10</sup> Приложимо само за кандидатите общини, в случай че помощта се предоставя за нестопанската им дейност, процедурата ще бъде реализирана като „непомощ“, т.е. като мярка извън обхвата на чл. 107 пар.1 от Договора за функционирането на Европейския съюз.

## **16.2. Режим „минимална помощ“ (помощ „de minimis“)**

За всички останали случаи се прилагат правилата за минимална помощ (правилото de minimis) по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) към помощта de minimis, публикуван в Официален вестник на ЕС L 352 от 24.12.2013г. Предвидените за финансиране дейности по процедурата са с икономически характер и е налице съществуващ пазар за тях. Следователно всички разходи на кандидата - свързани с изпълнението на дейностите по проектното предложение, са с икономически характер и ще се считат за минимална помощ. В тази връзка целият размер на безвъзмездната финансова помощ е минимална помощ за кандидата, секция 3 „Данни за партньора”, поле „Финансово участие”.

Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Максималният размер на помощта по режим de minimis, за която се кандидатства заедно с другите получени минимални помощи за едно и също предприятие за период от трибюджетни години не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро (391 166 лв.) и съответно левовата равностойност на 100 000 евро (195 583 лв.) за едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка.

Тази помощ de minimis не се използва за придобиването на товарни автомобили за автомобилен транспорт.

Когато едно и също предприятие изпълнява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, както и други дейности, за които се прилага таванът от 200 000 евро, таванът от 200 000 евро по тази процедура ще се прилага за едно и също предприятие, което следва да води аналитична система за счетоводна отчетност за всяка дейност като разграничава приходите, разходите, свързани с всяка дейност, което гарантира, че помощите за дейността по автомобилни товарни превози не надвишава левовата равностойност на 100 000 евро и че помощта de minimis не се използват за придобиване на товарни автомобили. Таваните, посочени в чл. 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, се прилагат независимо от формата на помощта de minimis или от преследваната цел и без значение дали предоставената от държавата членка помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза. Периодът от три бюджетни години се определя за текущата година и предходните две.

За целите на таваните, посочени в член 3, параграф 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси. Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответния таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

Размерът на предоставените минимални помощи се определя като сбор от помощта<sup>11</sup>, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от:

1. предприятието кандидат/партньор;
2. предприятията, с които кандидата/партньора образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
3. всички предприятия, които са се влили, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с кандидата/партньора съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
4. предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с кандидата/партньора, които са се възползвали от минимална помощ, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

**„Предприятие“** по смисъла на правилата за държавните/минималните помощи, е всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правния му статут и начина, по който той се финансира.

По смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013 „едно и също предприятие“ означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

- а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;
- б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;
- в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;
- г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) - г) по-горе, посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

Предприятия, които поддържат едно от тези взаимоотношения посредством физическо лице или група от действащи съвместно физически лица, също се считат за свързани предприятия. В този случай физическо лице се приравнява на предприятие по смисъла на Регламент (ЕС) № 1407/2013, само ако извършва икономическа дейност под някаква форма, т.е. е едноличен търговец и/или упражнява свободна професия и/или участва в управлението и контрола върху дейността на някое от предприятията.

---

<sup>11</sup> При проверка на натрупването до таваните 100 000/200 000 евро се взема предвид всяка предоставена минимална помощ, независимо от формата, целта и източника на финансиране.

Кандидати са недопустими да получат минимална помощ, ако попадат в забранителните режими на помощ в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013, а именно:

а) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в сектора на рибарството и аквакултурите, обхванати от Регламент (ЕС) № 1379/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2013г. относно общата организация на пазарите на продукти от риболов и аквакултури, за изменение на регламенти (ЕО) № 1184/2006 и (ЕО) № 1224/2009 на Съвета и за отмяна на Регламент (ЕО) № 104/2000 на Съвета (ОВ L 354 от 28.12.2013 г.);

б) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейност в областта на първичното производство на селскостопански продукти („селскостопански продукти“ са продукти, изброени в приложение I към Договора (ДФЕС), с изключение на продуктите на рибарството и аквакултурите, включени в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1379/2013).

При оценка изпълнението на условията за предоставяне на минимална помощ се вземат предвид дефинициите по чл. 2, пар. 1 от Регламента.<sup>12</sup>

По процедурата не се предоставят помощ на кандидат/партньор/и, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2014 г., включително на чл. 1, пар. 1 букви в), г) и д) от Регламента. в) помощите, предоставяни на предприятия, които извършват дейности в сектора на преработката и търговията със селскостопански продукти, в следните случаи:

i) когато размерът на помощта е определен въз основа на цените или количествата на този вид продукти, изкупувани от първичните производители или предлагани на пазара от съответните предприятия;

ii) когато помощта е свързана със задължението да бъде прехвърлена частично или изцяло на първичните производители;

г) помощите за дейности, свързани с износ за трети държави или държави членки, по-конкретно помощите, пряко свързани с изнасяните количества, със създаването и функционирането на дистрибуторска мрежа или с други текущи разходи, свързани с износа;

д) помощите, подчинени на преференциалното използване на национални продукти спрямо вносни такива.

По процедурата не се предоставят помощ на кандидат, когато отпускането ѝ води до нарушаване на разпоредбите на Регламент (ЕС) № 1407/2014 г.

<sup>12</sup> - „Търговия със селскостопански продукти“ е притежаване или излагане с цел продажба, предлагане за продажба, доставяне или изобщо пускане на пазара по какъвто и да е друг начин, с изключение на първата продажба от първичния производител на прекупвач или преработвател, както и всяка дейност по подготвяне на продукта за такава първа продажба; продажбата от първичен производител на крайни потребители се счита за търговия, ако се осъществява в самостоятелни помещения, предвидени за тази цел.

- „Преработка на селскостопански продукти“ е всяка операция, извършена спрямо селскостопански продукт, от която се получава също селскостопански продукт, с изключение на дейностите, осъществявани на място в земеделското стопанство, необходими за приготвянето на животински или растителен продукт за първата му продажба;

## **ВАЖНО!**

Когато дадено предприятие упражнява дейност в секторите, посочени по-горе в букви а) или б) , както и в един или повече от секторите или дейностите, попадащи в допустимите сектори, съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г., то предприятието може да получи помощ само за допустимите по регламента сектори, при условие че получателят на помощта гарантира посредством подходящи средства, като например разделение на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в изключените сектори (букви а и б) не се ползват от помощ de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013 г.

Размерът на отпуснатата минимална помощ по настоящата процедура ще бъде записан в договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ.

Помощите, които се предоставят на няколко части (т.е. когато кандидатът предвижда да ползва авансово и/или междинно/и плащане/ия), се сконтират към техния размер към момента на предоставяне. Допустимите разходи се сконтират до тяхната стойност към момента на предоставяне на помощта. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е скотовият процент, приложим към момента на предоставяне на помощта, съответствие с чл. 3, ал. 6 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г.

Сконтирането ще се извършва от Управляващия орган преди всяко плащане с оглед гарантиране, че предоставената безвъзмездна финансова помощ е съобразена с праговете и интензитетите за съответния вид помощ, установени в Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията.

## **ВАЖНО!**

За да удостоверят, че осъществяват икономическата си дейност в допустимите сектори, кандидатите следва да посочат в Приложение III - Декларация за минимални и държавни помощи кода на основната си икономическа дейност и допълнителна икономическа дейност (ако е приложимо). Кодът се определя въз основа на данните за организацията за последната приключила финансова година. За определяне на допустимостта се използва Класификация на икономическите дейности (КИД-2008 – Приложение към документите за информация към Условиата за кандидатстване).

Помощта de minimis, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1407/2013, може да се натрупва с минимална помощ, предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 1408/2013 на Комисията от 18 декември 2013 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в селскостопанския сектор (ОВ L 352 от 24.12.2013 г.) и Регламент (ЕС) № 717/2014 на Комисията от 27 юни 2014 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis в сектора на рибарството и аквакултурите (ОВ L 190 от 28.06.2014 г.) до съответния размер, определен в чр. 3, ал. 2 на Регламента, като натрупването на минималните помощи е по вид дейности до съответния праг за конкретния вид дейност. В случаите на предприятия, които са в обхвата на Регламент (ЕС) 360/2012 на Комисията от 25 април 2011 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към минималната помощ (de minimis) за предприятия, предоставящи услуги от общ икономически интерес (ОВ L 114 от 26.04.2012 г.) приложимият праг за натрупване на минималната помощ е до левовата равностойност на 500 000 евро.

Помощта de minimis не се кумулира с държавна помощ, отпусната за същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за финансиране на риска, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият приложим интензитет на помощта или размер на помощта, определен в конкретните обстоятелства за всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията. Помощ de minimis, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена съгласно

регламент за групово освобождаване или с решение, приети от Комисията.

Когато с отпускането на нова помощ de minimis може да бъде надвишен съответния таван, определен в параграф 2 на Регламент 1407/2013, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на същия регламент.

Държавите членки предоставят нова помощ de minimis в съответствие с настоящия регламент само след като са проверили, че с нея общият размер на помощта de minimis, отпусната на съответното предприятие, няма да достигне равнище, надхвърлящо съответния таван, определен в член 3, параграф 2, и че са спазени всички условия, установени в настоящия регламент.

Данните за получените предходни минимални помощи следва да бъдат надлежно посочени от кандидатите в Декларация за получените минимални и държавни помощи (Приложение III към Условията за кандидатстване). Декларацията за минимални помощи се представя от кандидатите на етап кандидатстване и впоследствие, в случай на одобрение на проектното предложение – преди сключване на договора за безвъзмездна финансова помощ.

Към момента на оценка проверка за допустимост по отношение на максимално допустимия праг за получена минимална помощ, определен в чл. 3, т. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 ще се извършва на база посочените данни в Декларация за получените минимални и държавни помощи.

В съответствие с изискването за ненадвишаване на прага, определен в член 3, параграф 2, оценителната комисия ще извършва служебна корекция в размера на БФП на всички предложени за финансиране проектни предложения на етап техническа и финансова оценка, така че да не възникне нарушаване на праговете по регламента.

### **ВАЖНО!**

Преди сключване на договор, Управляващият орган на ОП РЧР ще извършва проверка по същество на декларираната от одобрените кандидати помощ в режим de minimis. В случай че бъде установена погрешно декларирана сума, която надвишава съответния таван, определен в чл. 3 на Регламент (ЕС) № 1407/2013, ще бъде издадено Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ за съответния кандидат. Проверката се осъществява посредством съпоставяне на цялата информация за получените минимални помощи, с която Управляващият орган разполага, вкл. и проверка в Регистъра на минималните помощи, поддържан от министъра на финансите. По отношение кодовете на икономическа дейност на предприятието се извършва служебна проверка чрез НСИ.

Управляващият орган не носят отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ от сключване на договор.

Помощта de minimis се смята за отпусната от момента на подписване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Управляващия орган и МИГ и бенефициента, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

Следва да се има предвид, че не се разрешава предоставянето на нова минимална помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия и не е възстановило неправомерно получена държавна помощ.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013, предприятието възстановява, пълния размер на предоставените средства по процедурата, със законната лихва от момента на получаването до окончателното им изплащане. Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ, което се извършва по реда на чл. 3.75 до чл. 3.80 от Административния договор.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, се извършва в съответствие с чл. 37 от ЗДП, от Глава V от Наредба № Н -3/22.05.2018 г. на министъра на финансите за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество.

Възстановяването на неправомерно предоставена помощ се извършва и подлежи на принудително изпълнение по реда на Данъчно-осигурителния процесуален кодекс (ДОПК). Администраторът на помощ издава акт за установяване на публично вземане по реда на чл. 166, ал. 2 и 3 от ДОПК. Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, ще се извършва в съответствие с установения ред, съгласно действащите нормативни актове за плащане, верификация и сертификация на разходите към момента на изпълнение на административните договори за безвъзмездна финансова помощ.

Когато с отпускането на новата помощ de minimis може да бъде надвишен съответния таван, определен в чл. 3 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 /като периодът обхваща двете предходни и текущата бюджетна година/, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013. В такива случаи не може да се иска благоприятно третиране на мярката за помощ по регламента - нито към момента на предоставяне на помощта, нито в който и да е по-късен момент. При констатиране на действително надвишаване на установения праг в Регламент (ЕС) № 1407/2013, следва да се предприемат мерки по възстановяване на цялата получена сума по последно подписания договор от страна на кандидатите /това обстоятелство е съотносимо и за партньорите.

Когато безвъзмездната финансова помощ попада в обхвата на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията, Бенефициентът, МИГ и УО са длъжни да документират и събират цялата информация относно прилагането на Регламента. Така съставените документи трябва да съдържат цялата информация, която е необходима, за да се докаже, че са спазени условията по Регламент (ЕС) № 1407/2013. Документацията относно индивидуалните помощи de minimis се съхранява за период от 10 бюджетни

години, считано от датата на тяхното предоставяне. Документацията относно схемите за помощ de minimis се съхранява съгласно чл. 6, ал. 4 и 5 на Регламент № 1407/2013 за период от 10 бюджетни години от датата, на която е предоставена последната индивидуална помощ по такава схема. Управляващият орган информира Бенефициента за началната дата на периода.

### **ВАЖНО!**

Съгласно чл.38, т.5 от ЗУСЕСИФ ръководителят на Управляващия орган издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ако преди сключване на договор се установи, че държавната помощ е недопустима или с надхвърля прагът на допустимите минимални помощи.

В случай на промяна на нормативните изисквания в областта на минималните помощи до сключване на договор за безвъзмездно финансиране, ще бъдат прилагани новите изисквания.

Допълнителна информация относно приложимото законодателство в областта на държавните помощи може да бъде открита на интернет страницата на Министерство на финансите: <http://stateaid.minfin.bg/>

Във връзка с извършване на проверката по същество на обстоятелствата по чл.2, ал.2 на Регламент (ЕС) 1407/2013 („едно и също предприятие“), Управляващият орган може да изиска от Кандидата някои от следните документи (за кандидата, партньора/ите и всички свързани с тях предприятие), отразяващи разпределението на капитала:

- Книга за акционерите – приложимо за акционерните дружества с поименни акции;
- Актуална справка за разпределението на капитала на дружеството – приложимо за акционерните дружества;
- Дружествен договор – приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества;
- Книга за акционерите и устав – приложимо за командитните дружества с акции;
- Устав – приложимо за кооперациите.

Посочените изискуеми документи се представят като копие, заверено от кандидата, в случай че не са оповестени в Търговския регистър и РЮЛНЦ. В случай, че посочените документи са оповестени в Търговския регистър и РЮЛНЦ, същите ще се проверяват от експерти на УО или от избраната организация по реда на ЗОП по служебен път, съгласно чл.23, ал.4 от Закона за търговския регистър и РЮЛНЦ.

При определяне на допустимостта съгласно посочения критерий за натрупване на етап преди сключване на договор с кандидатите, се прави проверка на информацията, вписана в информационна система „Регистър на минималните помощи - <http://minimis.minfin.bg>”, по отношение на кандидата и партньора/ите. Допълнително, преди всяко плащане се извършва съпоставка на данните в информационна система „Регистър на минималните помощи” - <http://minimis.minfin.bg> и декларациите за

минимални помощи, предоставени от кандидатите/партньорите по отношение на минимални помощи.

Управляващият орган не носи отговорност за погрешно декларирана сума на получена минимална помощ, довела до отказ от сключване на договор.

Помощта de minimis се смята за отпусната от момента на подписване на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между Управляващия орган, МИГ и бенефициента, независимо от датата на нейното изплащане на предприятието.

При неспазване на изискванията на Регламент (ЕС) № 1407/2013, предприятието възстановява пълния размер на предоставените средства по процедурата, със законната лихва от момента на получаването до окончателното им изплащане. Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ се извършва по реда на чл. 3.75 – 3.80 от Административния договор.

Администратор на минимални помощи по настоящата процедура е Министерство на труда и социалната политика, в качеството си на Управляващ орган на Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Задължение на Администратора на помощта, произтичащо от чл. 34, ал. 1 от ЗДП и чл. 9, ал. 4 от Правилника за неговото прилагане, е да информира министъра на финансите в срок от 3 дни от предоставянето на всяка помощ de minimis чрез Информационната система „Регистър за минималните помощи“ (<http://minimis.minfin.bg>)

След публикуване на настоящите Условия за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на настоящата процедура с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) № 1407/2013.

При поискване от Европейската комисия бенефициентът и партньорът предоставят чрез УО на ОПРЧР на министъра на финансите цялата информация и придружаваща документация, която Европейската комисия счита за необходима за целите на контрола на прилагането на Регламент (ЕС) № 1407/2013. Информацията и документацията се предоставят на министъра на финансите в срок 15 работни дни, освен ако в искането на Европейската комисия или в указанията на Министерството на финансите не е определен друг срок.

## 17. Хоризонтални политики:

**Важно!**

**Настоящата процедура се провежда при спазване на заложените в Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014-2020 хоризонтални принципи.**

**При подготовката и изпълнението на дейностите на всяко проектно предложение следва да се спазват и прилагат задължително и трите хоризонтални принципа.**

- **Равни възможности и недопускане на дискриминация**

В изпълнение на чл. 96, ал. 7, т. б на Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. по време на различните етапи на прилагането на ОП РЧР 2014-2020 г. и особено по отношение на достъпа до финансиране са предприемат конкретни действия и мерки за насърчаване на равните възможности и предотвратяването на всякаква дискриминация, основана на пол, раса, цвят на кожата, етническа принадлежност или социален произход, генетични характеристики, език, религия или убеждения, политически или други мнения, имотно състояние, произход, увреждане, възраст или сексуална ориентация, като се имат предвид потребностите на различните целеви групи, изправени пред риск от подобна дискриминация.

- **Равенство между половете**

Равенството между мъжете и жените и интегрирането на принципа за равенство на възможностите ще се насърчава по време на различните етапи на прилагането на оперативната програма и особено по отношение на достъпа до финансиране.

Конкретно в рамките на програмата се подкрепят действия, насърчаващи съвместяването на професионалния с личния и семеен живот, насърчаване гъвкави форми на заетост и гъвкаво работно време, предоставяне на възможности за дистанционни обучения и работа, насърчаване на икономическата активност и независимост на жените, подкрепа за фирмени практики за насърчаване равенството между мъжете и жените на работното място и съчетаване на професионалния и личния живот и др.

Чрез интегрирането на принципа за равенство между половете, усилията не се ограничават единствено до прилагането на определени действия насочени към жените, а се преследва постигането на равенство, отчитащо въздействието на дадена ситуация, както върху мъжете, така и върху жените.

- **Устойчиво развитие**

Посредством инвестиционните приоритети, към които е насочена подкрепата на ОП РЧР 2014-2020 г. се предоставя и подкрепа за прехода към икономика, която е нисковъглеродна, устойчива на изменението на климата, екологично устойчива и използваща ефикасно ресурсите. ОП РЧР 2014-2020 предвижда специфични мерки, насочени към опазването на околната среда и подкрепа за зелен растеж в рамките на съответните приоритетни оси, а също така и интегриране на изискванията за опазване на околната среда, ресурсната ефективност, смекчаването на изменението на климата и адаптацията към него, устойчивостта на природни бедствия, както и превенцията и управлението на риска на хоризонтално ниво при подбора и изпълнението на проектите по програмата.

## **18. Минимален и максимален срок за изпълнение на проекта :**

Проектните предложения се изпълняват в срок от 24 месеца от подписване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Крайният срок за изпълнение на проекти, получаващи финансиране по настоящата процедура е 30.06.2023 г.

## 19. Ред за оценяване на проектните предложения:

Всички проектни предложения, подадени в срок, се оценяват в съответствие с критериите, описани в Условието за кандидатстване. Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата. Оценката се извършва в системата ИСУН 2020 и се документира чрез попълването на оценителни таблици. Оценката на проектните предложения включва:

1. Оценка на административното съответствие и допустимостта;
2. Техническа и финансова оценка.

### **ЕТАП 1: ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА**

Комисия, назначена със заповед на председателя на Управителния съвет на МИГ-ЛОМ, ще извърши оценка на административното съответствие и допустимостта на проектните предложения.

Съгласно разпоредбите на Минималните изисквания по чл. 41, ал. 2 от ПМС 161 от 04 юли 2016 г. когато при оценката на административното съответствие и допустимостта се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление за установените **нередовности** и определя разумен срок за тяхното отстраняване, **който не може да бъде по-кратък от една седмица**. Уведомлението съдържа и информация, че **неотстраняване на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата**. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване качеството на проектното предложение.

**Кореспонденцията с кандидата ще се извършва през системата ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя.**

Кандидатът няма право да представя на комисията други документи освен липсващите и тези за отстраняване на нередовностите.

На следния уеб адрес е наличен видеоклип, онагледяващ процеса на отговор на въпрос от оценителната комисия:

<https://www.youtube.com/watch?v=x6T0AavwC68>

### **ЕТАП 2: ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА**

“Техническа и финансова оценка” е оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие със следните раздели в критериите за оценка:

1. **Оперативен капацитет на кандидата/партньора** – опит в управление на проекти, както и опит в дейности като тези, включени в проектното предложение.
2. **Съответствие** - описание и обосновка на целите на проекта и на потребностите на целевите групи и връзката им със заложените резултати по проекта;
3. **Методика и организация** - съответствие на дейностите със заложените цели и очакваните резултати, както и яснота на изпълнение на дейностите;
4. **Бюджет и ефективност на разходите** - Ефективност, ефикасност и икономичност на разходите и структурираност на бюджета;
5. **Специфични за територията на МИГ -ЛОМ допълнителни критерии**, съгласно одобрената стратегия за местно развитие.

**Максималният брой точки, които може да получи едно проектно предложение по настоящата процедура е 100.**

**За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от 50 точки.**

**Ако проектно предложение, получи 0 точки по някой от раздели 1, 2, 3 или 4, то се предлага за отхвърляне.**

**В случай че две или повече проектни предложения имат еднакви общи крайни оценки, проектите ще бъдат подредени в низходящ ред по следните критерии:**

- **По-високи индикатори за резултат;**
- **Крайната оценка на раздел 3 Методика и организация;**
- **Крайната оценка на раздел 4 Бюджет;**

В случай че не се постигне увереност в оценителната комисия по време на оценката, че предвидените дейности и количества, посочените разходи за тяхното осъществяване и дефинираните резултати са аргументирани и съобразени (реалистични) със заложените цели на проектното предложение, ще се изпращат комуникации чрез ИСУН 2020. Ако не се стигне до споразумение между оценителната комисия и кандидата, същият ще бъде поканен чрез ИСУН 2020 на присъствено договаряне. От срещата ще се изготвят протоколи, подписани от всички страни, участвали в договарянето. В протоколите ще се опишат и постигнатите споразумения, които ще се отразят и станат част от проектобюджета, административния договор и формуляра за кандидатстване.

В присъственото договаряне задължително трябва да присъства и лицето, представляващо кандидата. В случай че кандидатът се представлява от няколко лица, поне едно от лицата, представляващи кандидата трябва да присъства на договарянето. (приложимо за Вариант II на бюджета).

## **20. Критерии и методика за оценка на проектите предложения:**

**Критериите за оценка на етап АСД са подробно описани в Таблицата за оценка на административно съответствие и допустимост – Приложение към документите за информация към настоящите Условия за кандидатстване.**

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимост, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

**“Техническа и финансова оценка” на проектите предложения се осъществява при спазване на Методологията за техническа и финансова оценка на проектни предложения по процедурата (Приложение за информация към настоящите Условия за кандидатстване)**

## **21. Начин на подаване на проектите предложения:**

Проектните предложения по настоящата процедура за подбор на проекти, следва да бъдат подадени само по електронен път като се използва ИСУН 2020.

Интернет адресът на модула за електронно кандидатстване на ИСУН 2020 е: <http://eumis2020.government.bg/>, където е налично ръководство за работа със системата.

Документите за кандидатстване следва да бъдат подадени **само по електронен път.**

Всеки кандидат по настоящата процедура има право да участва **с едно проектно предложение** в настоящата процедура.

Подаването на проектното предложение се извършва чрез попълване на уеб базиран Формуляр за кандидатстване.

Съгласно извършена промяната на софтуера за подписване Combo Lite - за потребители на електронен подпис B-Trust е необходимо задължително да използват посочения от издателя софтуер Desktop Signer, като се избере тип на подписване PKCS 7 и да проверят в Настройките на софтуера дали формата на типа на електронния подпис е Detached (p7s), нивото да е Baseline\_V и Хеш алгоритъм SHA1.

**Преди подаването на проектното предложение, Формулярът за кандидатстване задължително се подписва с КЕП с отделна сигнатура (detached) от поне едно от лицата с право да представлява кандидата или упълномощено/оправомощено лице. В случай че кандидатът се представлява заедно от няколко лица, формулярът се подписва с КЕП от всички от тях. В случай, че КЕП е на упълномощено лице, то към проектното предложение следва да се прикачи сканирано нотариално заверено пълномощно (в секция 12 от Формуляра). Упълномощеното/оправомощено лице попълва и подписва и декларация на кандидата по Приложение II или Приложение II-1.**

Подписването на документи с КЕП е възприето по настоящата процедура, тъй като съгласно чл. 13, ал. 4 от Закона за електронния документ и електронния подпис, КЕП има значението на саморъчен подпис. При идентифициране с КЕП, същият следва да е придружен от удостоверение за КЕП, издадено от доставчик на удостоверителни услуги, вписан в регистъра на доставчиците на удостоверителни услуги към Комисията за регулиране на съобщенията.“/

Кандидатите трябва да представят Формуляра за кандидатстване и приложенията на български език, с изключение на текстовете, за които се изисква информацията да бъде попълнена на английски език. Формулярът за кандидатстване по процедурата се попълва от кандидата, съгласно инструкциите дадени в Указанията за попълване на формуляр за кандидатстване (Приложение за информация към Условията за кандидатстване). ИСУН 2020 предоставя възможност за коригиране и допълване на формуляра докато той е в режим чернова и работата по него се съхранява на сървърите на системата.

Подготовката, подаването и регистрирането на проектното предложение в ИСУН 2020 се извършва съгласно Указанията за попълване на формуляра (Приложение за информация към настоящите Указания)

**ВАЖНО!**

**Моля обърнете внимание, че електронната поща, с която се регистрирате като потребител в ИСУН 2020 е асоциирана с профила на кандидата. Комуникацията (Кореспонденцията) с кандидата по време на оценка на проектното предложение се осъществява по електронен път чрез профила на кандидата в ИСУН 2020, от който е подаден съответния проект и промени на посочения профил са невъзможни.**

Проектното предложение се изпраща чрез системата, съгласно Указанията за попълване на формуляра. След подаване на проектното предложение, системата го регистрира и генерира регистрационен номер. Системата изпраща уведомление до посочения електронен адрес на потребителя, че проектното предложение е регистрирано със съответния регистрационен номер.

На следния уеб адрес са налични видеоклипове, детайлно онагледяващи процеса на регистрация на кандидат в ИСУН 2020, процеса на създаване на проектно предложение и процеса на подписване с КЕП и подаване на проектно предложение:

<https://www.youtube.com/watch?v=-yFYWpsnT54>

<https://www.youtube.com/watch?v=pX7nhlxmJAI>

[https://www.youtube.com/watch?v=\\_rq\\_vJci7A](https://www.youtube.com/watch?v=_rq_vJci7A)

До приключване на работата на оценителната комисия кандидатът има възможност да оттегли своето проектно предложение като подаде писмено искане до МИГ-ЛОМ на хартиен носител, подписано от поне един от представляващите кандидата и подпечатано, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН 2020 от потребител на системата със съответните права и оттегленото проектно предложение не се разглежда от оценителната комисия.

**Формулярът за кандидатстване трябва да бъде попълнен внимателно и максимално ясно, така че да може да бъде оценен правилно. Всякакви грешки или несъответствия, допуснати при попълване на Формуляра за кандидатстване могат да доведат до отхвърляне на проектното предложение.**

При оценката на проектите предложения оценителната комисия може да изиска допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите. Комуникацията с кандидатите се осъществява посредством Информационната система за управление и наблюдение ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя.

Следва да се има предвид обаче, че Формулярът за кандидатстване не може да бъде изискван допълнително и непредставянето на някое от изискваните приложения може да доведе до автоматичното отхвърляне от оценителната комисия на проектното предложение.

## **22. Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване:**

**Освен формуляр за кандидатстване, кандидатите трябва да представят следните документи, като ги прикачат в системата ИСУН 2020:**

**1. Автобиография** на ръководителя на проекта или на законния представител на кандидата (управител, прокурист и др.)/собственика на капитала на организацията - попълнена по образец (Приложение I) към Условието за кандидатстване/приложения за попълване, сканирана и прикачена в ИСУН 2020.

**2. Приложение II: Декларация на кандидата/партньора** – попълнена по образец. Попълва се от всички лица, които са овластени да представляват кандидата/партньора, независимо дали го представляват заедно и/или поотделно, и са вписани в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или са определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Декларацията/ите се подписва/т от всяко едно от лицата на хартиен носител, сканира/т се и се прикачва/т в ИСУН 2020.

Декларацията се попълва и от лицето упълномощено за подаване на проектното предложение с КЕП (ако е приложимо).

Декларация на кандидата/партньора не може да се подписва от упълномощени лица, тъй като с нея се декларират данни, които се декларират в лично качество или съответно данни за съответното юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

**2.1. (Приложение II-1) Декларация на кандидата/партньора** (само за кандидати/партньори общини) – Декларацията е попълнена от представляващия кандидата – община, по образец към Условието за кандидатстване – подписва се на хартия, сканира се и се прикачва в ИСУН 2020. Декларацията се попълва и от оправомощеното лице за подаване на проекта с КЕП (ако е приложимо).

**3. Приложение III: Декларация за минимални и държавни помощи** – попълнена по образец, подписва се от поне едно от представляващите организацията лица, вписани като представляващи предприятието в търговския регистър и РЮЛНЦ или определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване, сканира се и се прикачва в ИСУН 2020 (ако е приложимо).

Декларацията не е приложима за общини.

**4. Декларация за предоставяне на данни от НСИ** - попълнена по образец (Приложение IV) към Условието за кандидатстване, подписва се на хартия от поне едно от представляващите организацията лица, сканира се и се прикачва в ИСУН 2020;

**5. Удостоверение за актуално състояние на кандидата**, издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН. В случай че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

**6. Счетоводен баланс** (индивидуален) - сканиран и прикачен в ИСУН. *(не е приложимо за общини).*

**Приложимо за кандидати**, които не са подали към НСИ финансови отчети за предходната финансова година.

В случай че счетоводният баланс за предходната финансова година е подаден към Националния статистически институт (НСИ), се извършва служебна проверка от оценителната комисия за посочените стойности за текуща печалба/загуба, собствен капитал и стойност на актива. В случай че кандидатите не са представили в НСИ финансови отчети за предходната финансова година, следва да приложат Счетоводния баланс в секция 12 на ИСУН 2020 на етап подаване на проектно предложение.

**Приложимо за кандидати**, които са новорегистрираните/новосъздадените организации и следва да представят Счетоводен баланс за периода от регистрацията на кандидата до последната дата на месеца, предхождащ месеца на кандидатстване

Финансовите отчети трябва да отговарят на изискванията на чл. 25 от Закона за счетоводството.

Когато кандидатът е община се извършва служебна проверка от оценителната комисия в Закона за държавния бюджет за текущата година.

**7. Препис от Решение на ОбС**, за подаване на проектно предложение по конкретната процедура и одобряване на партньора/ите по проекта, съгл. ЗМСМА (в случай на партньорство), когато кандидат е община и има партньор/и по проекта, сканирано и прикачено в ИСУН (ако е приложимо). В случай, че в посочените срокове за подаване на проектни предложения не е предвидена сесия на Общинският съвет, е допустимо Решенията да бъдат представени по време на оценката или преди сключване на договор. Управляващият орган ще откаже да сключи договор с община, в случай че не са представени посочените Решения на ОбС.

**8. Нотариално заверено пълномощно** (заповед от кмет на община) за упълномощаване на лице, представляващо кандидата във връзка с подаване на проектното предложение и подписване на формуляра (ако е приложимо) - сканирано и прикачено в ИСУН 2020.

В случаите, когато една организация се представлява заедно от няколко лица, декларациите се подписват от всички тях.

**9. БЮДЖЕТ (Приложение IX)** с попълнен вариант на бюджета в зависимост от посоченото в т.14.2 и 14.3 от настоящите Условия за кандидатстване.

**10. Документи, доказващи стойността на заложените разходи в проектобюджета (оферти, информация от интернет и др.).** Приложимо само за проекти, за които се прилага опростено отчитане на разходите чрез определяне на еднократни суми за отделните видове разходи, съгласно чл. 67, (1), т. (в) от Регламент 1303/2013. (ако е приложимо)

**Партньорът/те по процедурата за безвъзмездна финансова помощ трябва да представят следните документи, като ги прикачат в системата ИСУН 2020:**

**1. Приложение II: Декларация на кандидата/партньора** – попълнена по образец. Попълва се от всички лица, които са овластени да представляват кандидата/партньора, независимо дали го представляват заедно и/или поотделно, и са вписани в търговския регистър или в регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или са определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Декларацията/ите се подписва/т от всяко едно от лицата на хартиен носител, сканира/т се и се прикачва/т в ИСУН 2020.

Декларация на кандидата/партньора не може да се подписва от упълномощени лица, тъй като с нея се декларира данни, които се декларира в лично качество или съответно

данни за съответното юридическо лице, като за верността им се носи наказателна отговорност, която също е лична.

**1.1. (Приложение II-1) Декларация на кандидата/партньора (само за партньори общини)** – Декларацията е попълнена от представляващия партньора – община, по образец към Условиата за кандидатстване – подписва се на хартия, сканира се и се прикачва в ИСУН 2020.

**2. Приложение III: Декларация за минимални и държавни помощи** – попълнена по образец, подписва се от поне едно от представляващите организацията лица, вписани като представляващи организацията - партньор в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване, сканира се и се прикачва в ИСУН 2020.(ако е приложимо)

**3. Декларация за предоставяне на данни от НСИ** - попълнена по образец (Приложение IV) към Условиата за кандидатстване/приложения за попълване, подписва се на хартия от поне едно от представляващите организацията лица, сканира се и се прикачва в ИСУН;

**4. Удостоверение за актуално състояние на партньора**, издадено не по-рано от 3 месеца преди крайната дата на кандидатстване, сканирано и прикачено в ИСУН. В случай, че партньорът е регистриран по Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, това обстоятелство ще се проверява по служебен път, съгласно чл. 23, ал. 6 от Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.;

**5. Счетоводен баланс** (индивидуален) - сканиран и прикачен в ИСУН. (не е приложимо за общини).

Приложимо за партньори, които не са подали към НСИ финансови отчети за предходната финансова година. В случай че счетоводният баланс за предходната финансова година е подаден към Националния статистически институт (НСИ), се извършва служебна проверка от оценителната комисия за посочените стойности за текуща печалба/загуба, собствен капитал и стойност на актива.

Финансовите отчети трябва да отговарят на изискванията на чл. 25 от Закона за счетоводството.

**Приложимо за партньори**, които са новорегистрираните/новосъздадените организации и следва да представят Счетоводен баланс за периода от регистрацията на партньора до последната дата на месеца, предхождащ месеца на кандидатстване - сканирани и прикачени в ИСУН.

**Когато партньорът е община** се извършва служебна проверка от оценителната комисия в Закона за държавния бюджет за текущата година.

**6. Препис от Решение на ОбС, съгл. ЗМСМА за одобряване на партньорство за кандидатстване по проекта, когато партньор е община** , сканирано и прикачено в ИСУН 2020.

### **ВАЖНИ ОБЩИ БЕЛЕЖКИ ПО ПРОЦЕДУРАТА.**

В случаите, когато една организация се представлява заедно от няколко лица, декларациите се подписват от всички.

В случай че кандидатът не е представил някой от посочените документи за кандидата/партньора или ги е представил, но не са в изискуемата форма, същите могат да бъдат изискани допълнително от Оценителната комисия като за целта ще бъде определен срок за предоставянето им, не по-кратък от една седмица.

**Служебни проверки се правят за доказване на допустимост на кандидатите, в случай че информацията е публична:**

- Оценителната комисия извършва служебна проверка за активна лицензия, издадена от Националната агенция за професионално образование и обучение на кандидати/партньори, притежаващи ЦПО, в случаите, в които се предвижда те да извършват самостоятелно обучение за придобиване/повишаване на професионална квалификация –, проверка);
- Оценителната комисия извършва служебна проверка за кандидати/партньори – доставчици на социални услуги (;

По време на етап „Оценка на проектно предложение“ комуникацията с кандидата ще се осъществява електронно посредством ИСУН 2020 - чрез профила на кандидата в ИСУН 2020, от който е подаден съответния проект и промени на посочения профил са невъзможни.

Оценителната комисия може по всяко време да проверява декларираните от кандидатите/партньорите данни, както и да изисква разяснения относно документите, представени съгласно т. 22 от Условието за кандидатстване.

Представената информация и документи в никакъв случай и при никакви обстоятелства не трябва да променят първоначалните условия на представените проектни предложения и/или да водят до подобряване на тяхното качество.

За дата на получаване на исканията за документи/разяснения се счита датата, отбелязана в ИСУН 2020. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения ще се изпращат чрез ИСУН 2020. В този случай кандидатът получава автоматично съобщение на електронна поща, асоциирана с профила на кандидата в ИСУН 2020 за изпратеното искане – Въпрос от оценителната комисия и проверява съдържанието и срока за отговора в ИСУН 2020. Кандидатът представя допълнителните разяснения и/или документи чрез ИСУН 2020, като отговор на въпрос от оценителната комисия. За дата на представяне на документите/информацията се счита датата на постъпване в ИСУН 2020. След изтичане на крайния срок за отговор на въпроса на оценителната комисия - предоставяне на допълнителните разяснения и/или документи - системата ИСУН 2020 автоматично заключава секциите от Формуляра за кандидатстване, които са били отворени (ако е приложимо) с цел отговор на въпрос от оценителната комисия и кандидатът не може да извършва каквито и да било действия освен „Преглед“. Неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата или съответно да получи по-малък брой точки на етап техническа и финансова оценка. Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде взимана под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция, правно-организационната форма, лицето, представляващо кандидата и други подобни обстоятелства), която не води до подобряване на първоначалното проектно предложение и се предоставя писмено в МИГ -ЛОМ.

## **ВАЖНО!**

**Кандидатите следва редовно да проверяват профила си в ИСУН, тъй като чрез него оценителната комисия осъществява комуникацията си с тях!**

Техническият процес, свързан с представянето на допълнителна информация/документи е подробно описан в Ръководството за потребителя на ИСУН 2020.

## **23. Срокове за подаване на проектните предложения:**

**Крайният срок за подаване на проектните предложения : 2 декември: 2020 г.17,30 часа**

Всяко проектно предложение, което е подадено след крайния срок, ще бъде отхвърлено и няма да бъде разглеждано по настоящата покана.

## **24. Допълнителни изисквания:**

### **24.1. Изпълнители:**

Кандидатът има възможност да възлага изпълнението на дейности на изпълнители. Изпълнителите не са партньори и са обект на избор по реда на глава четвърта от ЗУСЕСИФ и ПМС № 160/01.07.2016 г. или ЗОП, в зависимост от това дали кандидатът се явява възложител по реда на ЗОП или не.

Изпълнителите трябва да притежават необходимата професионална компетентност и квалификация за извършване на възложената им дейност.

#### **Важно!**

**Моля обърнете внимание, че съгласно чл. 3.28 от Административния договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, финансирането с безвъзмездна финансова помощ се прекратява едностранно от РУО когато бенефициент не сключи договор с изпълнител до 12 месеца от изтичането на срока, предвиден за неговото сключване.**

**Партньорът/ите по процедурата следва да извършват дейностите, за които са отговорни самостоятелно.**

### **24.2. Устойчивост на резултатите:**

За дейностите и услугите, които ще получат подкрепа в проектните предложения в рамките на мярката следва да бъде осигурена устойчивост на постигнатите резултати и след приключване изпълнението на проектите от страна на всеки бенефициент. В случай, че бенефициентът осигурява заетост, той е длъжен да запази работното място за минимум 6 /шест/ месеца на минимум 50% от наетите по проекта при него лица, след приключване на дейностите по проекта

### **24.3. Брой предложения и безвъзмездни финансови помощи на кандидат и партньор**

**Всеки кандидат може да подаде само едно проектно предложение по настоящата процедура за набиране на предложения. В случай че кандидат е подал повече от едно проектно предложение, то до оценка ще бъде допуснато последното, по време на подаване, проектно предложение, освен ако не е оттеглено от страна на кандидата.**

**Един партньор може да участва в повече от едно проектни предложения, в случай че разполага с достатъчно капацитет, за да изпълни дейностите по проектите.**

#### **24.4. Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условието за кандидатстване**

По процедурата за набиране на предложения, могат да се задават въпроси и да се искат допълнителни разяснения, в срок до 22 ноември 2020 г. Въпросите се задават в писмена форма чрез електронната система ИСУН 2020, секция „Разяснения по процедурата“.

Писмени разяснения ще бъдат дадени в срок до 26 ноември 2020 г.

С оглед осигуряване равнопоставено третиране на кандидатите, МИГ няма да дава разяснения, които съдържат становище относно качеството на конкретно проектно предложение. Разяснения се дават по отношение на условията за кандидатстване и са задължителни за всички кандидати.

Писмените разяснения ще бъдат публикувани на следните интернет-страници: <https://eumis2020.government.bg/> и на [www. http://miglom.org/](http://miglom.org/)

#### **24.5. Уведомяване относно предварителното решение на МИГ**

В срок до 5 работни дни от одобрение на оценителния доклад от председателя на УС на МИГ ЛОМ, МИГ изпраща уведомително писмо изпратено чрез системата ИСУН 2020 на всеки кандидат за предварително одобряване или отхвърляне на заявлението, с мотивите за отказ. За дата на получаване на уведомлението се счита, датата посочена в ИСУН - датата на която е изпратено съобщението

#### **24.6. Процедура за възражения относно оценката**

Съгласно чл. 45 от ПМС 161/04.07.2016 г. всеки кандидат, получил уведомително писмо от МИГ ЛОМ, че проектното му предложение не е одобрено или че е частично одобрено, има право да възрази пред УО на ОПРЧР в срок до 3 работни дни от датата на получаването на уведомлението.

Възражението се подава на хартиен носител, подписано от поне едно от представляващите кандидата лица или упълномощено лице. В случая на упълномощаване, към възражението следва да се представи и нотариално заверено

пълномощно. В случай, че кандидата се представлява заедно от няколко лица, възражението се подписва от всички представляващи.

Възражение може да се подава само срещу предложението на оценителната комисия за отхвърляне на съответното проектно предложение.

С подаване на възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното проектно предложение и/или допълнително изискана от оценителната комисия на съответния етап документация.

Не се разглеждат възражения, които са подадени извън регламентирания срок или от лица, различни от представляващите кандидата или упълномощени лица. За дата на подаване на възражението се счита датата на пощенското клеймо.

Ръководителят на УО се произнася по основателността на възражението в срок до 10 работни дни от неговото получаване, като:

1. връща проектното предложение за повторно извършване на процедурата по оценка;
2. потвърждава предварителното решение на МИГ.

УО уведомява кандидатите за основателността на техните възражения по реда на чл. 61 от Административно процесуалния кодекс.

#### **24.7. Представяне на подкрепящи документи към момента на сключване на административен договор**

##### **I. Кандидатът трябва да представи следните документи**

1. Удостоверение, потвърждаващо че кандидатът не е обявен в несъстоятелност и не е в производство по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето му от кандидата - копие, заверено от кандидата с подпис и текст „Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, се извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

Не е приложимо за бюджетни предприятия.

2. Удостоверение, потвърждаващо че кандидатът не е обявен в процедура по ликвидация, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето му от кандидата - копие, заверено от кандидата с подпис и текст „Вярно с оригинала”. В случай, че кандидатът е регистриран по Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, се извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел;

Не е приложимо за бюджетни предприятия

3. Нотариално заверено пълномощно (заверено копие на заповед за оправомощаване – когато е приложимо), в случаите, когато при сключване на административния договор кандидатът се представлява от лице, различно от законните му представители – оригинал или нотариално заверено копие. Упълномощеното/оправомощено за подписване на договора лице следва да представи декларация на кандидата

(Приложение II или II-1).4. Заверено копие на заповед за оправомощаване за полагане на втори подпис при сключване на административния договор – когато е приложимо.

5. Декларация за минимални и държавни помощи (Приложение III от документите за попълване към Условието за кандидатстване) – актуална декларация към момента на подписване на договор, оригинал, попълнена от поне едно от представляващите организацията лица/съответно от всички лица, които са овластени да представляват кандидата в случаите, в които кандидата се представлява само заедно.

6. Споразумение за партньорство (Приложение V от документите към административния договор и приложения към него) – когато е приложимо;

7. Формуляр за финансова идентификация – Приложение VI от документите към от документите към административен договор и приложения към него – 3 екземпляра;

8. Декларация относно произхода на финансовия принос на проекта (ако е приложимо) (Приложение VII от документите към административен договор и приложения към него)

9. Декларация за нередности (Приложение VIII от документите към административен договор и приложения към него) - оригинал, попълнена и подписана от всички лица, които са овластени да представляват кандидата, вписани като представляващи организацията в търговския регистър и РЮЛНЦ или определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване;

**ВАЖНО! Декларацията за нередности и Декларация относно произхода на финансовия принос на проекта не могат да се подписват от упълномощени лица, а САМО от законните представители на кандидата.**

10. Удостоверение за липса на задължения от общината по седалището на кандидата, издадено не по-рано от 3 месеца преди датата на представянето му - копие, заверено от кандидата с подпис и текст „Вярно с оригинала”.

11. Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020 и/или Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020 – подписани от лицето/ата, вписани като представляващи предприятието в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел или определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване – Приложения към административния договор и приложения към него.

В случаите, когато една организация се представлява заедно от няколко лица, декларациите се подписват от всички.

## **II. Партньорът следва да представи следните документи (когато е приложимо)**

1. Удостоверение, потвърждаващо че партньорът не е обявен в несъстоятелност и не се намира в производство по несъстоятелност, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от партньора - копие, заверено от партньора с подпис и текст „Вярно с оригинала”. В случай, че партньорът е регистриран по Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с

нестопанска цел, се извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Не е приложимо за бюджетни предприятия.

2. Удостоверение, потвърждаващо че партньорът не е обявен в процедура по ликвидация, издадено от съответния съд не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето им от партньора - копие, заверено от партньора с подпис и текст „Вярно с оригинала”. В случай, че партньорът е регистриран по Закона за Търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, се извършва служебна проверка на обстоятелството по реда на чл. 23, ал. 6 от Закона за търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Не е приложимо за бюджетни предприятия.

3. Декларация за минимални и държавни помощи (Приложение III от документите за попълване към Условието за кандидатстване) – *актуална декларация към момента на подписване на договор* -оригинал, попълнена и подписана от поне едно от представляващите организацията лица/съответно от всички лица, които са овластени да представляват партньора в случаите, в които партньорът се представлява само заедно.

4. Декларация за нередности (Приложение VIII от документите към административен договор и приложения към него) - оригинал, попълнена и подписана от всички лица, които са овластени да представляват партньора, вписани като представляващи организацията в търговския регистър и РЮЛНЦ или определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване;

**ВАЖНО! Декларацията за нередности не може да се подписва от упълномощени лица, а САМО от законните представители на кандидата.**

5. Удостоверение за липса на задължения от общината по седалището на партньора - издадено не по-рано от 3 месеца преди датата на предоставянето му - копие, заверено от кандидата с подпис и текст „Вярно с оригинала”. За партньорите, чието седалище е на територията на Столична община, УО ще извърши служебна проверка.

6. Анализ, обосноваващ попадането на общините извън обхвата на Регл. 1407/2013 г. /приложимо за общини/.

В случаите, в които една организация се представлява заедно от няколко лица, декларациите си подписват от всички.

**Важно!**

Преди сключване на административен договор УО извършва следните служебни проверки:

1. Проверка за задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях към държавата. Извършва се по отношение на кандидата и партньорите.

2. Проверка за липса на задължения за местни данъци и такси към Столична община, извършва се по отношение на кандидата и партньорите.

3. Проверка относно обстоятелствата по чл. 54, ал.1, т. 6 от ЗОП Проверката се извършва по отношение на кандидата и партньорите чрез изискване на информация от ИА „Главна инспекция по труда“.

4. Проверка чрез издаване на електронно свидетелство за съдимост на всички лица, които са овластени да представляват кандидата и партньорите, независимо дали го представляват заедно и/или поотделно и са вписани в Търговския регистър и Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, или са определени като такива в учредителен акт, когато тези обстоятелства не подлежат на вписване.

Електронното служебно свидетелство за съдимост се издава за лица, за които не са съставяни бюлетини за съдимост, включително и по чл. 78а НК. В останалите случаи, както и за лицата, родени в чужбина, свидетелство за съдимост се издава по общоустановения ред.

Когато кандидатът/партньорът се представлява от чуждестранно лице, следва да се представи свидетелство за съдимост, издадено от компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която е установено.

Съгласно т. 15. от ДР на ЗОП "Законодателство на държавата, в която кандидатът или участникът е установен" е:

а) за физическите лица - отечественото им право по смисъла на чл. 48 от Кодекса на международното частно право.

Съгласно чл. 48 от КМЧП, (1) По смисъла на този кодекс отечествено право на лицето е правото на държавата, чийто гражданин е то.

(2) Отечественото право на лице с две или повече гражданства, едното от които е българско, е българското право.

(3) Отечественото право на лице, което е гражданин на две или повече чужди държави, е правото на тази от тях, в която е неговото обичайно местопребиваване. Когато лицето няма обичайно местопребиваване в нито една държава, на която то е гражданин, прилага се правото на държавата, с която то е в най-тесна връзка.

(4) По смисъла на този кодекс отечествено право на лице без гражданство е правото на държавата, в която е неговото обичайно местопребиваване.

(5) По смисъла на този кодекс отечествено право на лице със статут на бежанец и на лице, на което е предоставено убежище, е правото на държавата, в която е неговото обичайно местопребиваване.

(6) Когато в случаите по ал. 3, 4 и 5 лицето няма обичайно местопребиваване или такова не може да се установи, прилага се правото на държавата, с която лицето се намира в най-тесна връзка.

(7) По смисъла на този кодекс под обичайно местопребиваване на физическо лице се разбира мястото, в което то се е установило преимуществено да живее, без това да е

свързано с необходимост от регистрация или разрешение за пребиваване или установяване. За определянето на това място трябва да бъдат специално съобразени обстоятелства от личен или професионален характер, които произтичат от трайни връзки на лицето с това място или от намерението му да създаде такива връзки.

За да бъдат валидни в България и да могат да послужат пред българските институции, издадените от друга държава документи следва да бъдат допълнително оформени по определен начин, съгласно посочените изисквания на страницата на Министерство на външните работи на Република България: <https://www.mfa.bg/bg/uslugi-patuvania/konsulski-uslugi/zaverki-legalizacia/obshta-informatsia>

5. Проверка за липса на задължения въз основа на неизпълнение на договор за предоставяне на финансови средства по друга схема за финансиране по ОП РЧР 2007-2013 г., ОП РЧР 2014-2020 и/или програма ФАР към ИА МТСП.

6. Проверка за липса на двойно финансиране

7. Други /в случай че информацията е публична/.

В процеса на подготовка на договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, Управляващият орган или негов изпълнител, отговорен за тази проверка ще извърши проверка относно достоверността на обстоятелствата, декларирани от кандидата и неговите партньори (ако е приложимо) в Декларацията за минимални и държавни помощи).

Във връзка с проверката на обстоятелствата по чл. 2, ал. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013 („едно и също предприятие“), Управляващият орган може да изиска от Кандидата/партньора/ите някои от следните документи:

- Устав и/или друг еквивалентен документ;
- Книга за акционерите - приложимо за акционерните дружества с поименни акции;
- Актуална справка за разпределението на капитала на дружеството - приложимо за акционерните дружества;
- Дружествен договор - приложимо за дружествата с ограничена отговорност, едноличните дружества с ограничена отговорност (учредителен акт), събирателните дружества и командитните дружества;
- Книга за акционерите и устав - приложимо за командитните дружества с акции;
- споразумение или договор по Закона за задълженията и договорите;
- договори за предоставяне или ограничаване на права;
- договори за встъпване в права и задължения;
- други.

Във връзка с проверките по т. 24.7, УО може да изиска и допълнителни документи от кандидатите.

Управляващият орган ще откаже да сключи договор с кандидат, в случай че кандидат и/или някой от неговите партньори:

- Имат задължения въз основа на неизпълнение на договор за предоставяне на финансови средства по друга схема за финансиране по ОП РЧР2007-2013 г., ОП РЧР 2014-2020 и/или програма ФАР към ИА МТСП към момента на сключване на договора по настоящата процедура. (За целта ще бъде извършена служебна проверка от УО);
- Се установи надхвърляне на прага на допустимите минимални/държавни помощи (ако е приложимо по процедурата);
- Кандидатът попада в забранителния режим съгласно Регламент (ЕС) №1407/2013;
- Се установи, че кандидатът и/или някой от неговите партньори е декларирал неверни обстоятелства в Декларацията на кандидата/партньора или Декларацията за минимални и държавни помощи – Приложения към Условията за кандидатстване.
- Към момента на сключване на административния договор по настоящата процедура, кандидатът не е представил някой от изискваните документи.
- Имат задължения/просрочени задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски

#### 24.8. Уведомяване относно решението на Управляващия орган

**Кандидатите ще бъдат уведомени писмено относно решението на ръководителя на УО във връзка с тяхното проектно предложение.**

След одобряване на оценителния доклад, УО поканва **одобрените кандидати** да представят доказателства, че отговарят на изискванията за бенефициент и ги информира какви допълнителни документи трябва да представят. Срокът за представяне на документите е **30 дни**.

В двуседмичен срок от одобряването на оценителния доклад, съответно от представянето на доказателствата по чл. 36, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, РУО взема решение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по всяко проектно предложение, включено в списъка на одобрените кандидати, чрез сключване на административен договор.

Административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се сключват с всички кандидати, които представят изискваните документи в рамките на указания срок, но не по-дълъг от регламентирания в ЗУСЕСИФ. С кандидатите, които не представят документи или не съответстват на изискванията, не се сключват административни договори и се издава мотивирано решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. На тяхно място ще бъдат поканени за договаряне съответният брой кандидати от резервния списък (ако е приложимо), по поредността на класирането им до изчерпване на общия наличен бюджет по процедурата.

Ако кандидат по одобрен за финансиране проект откаже сключване на административен договор за безвъзмездна финансова помощ, се пристъпва към

склучване на договор с кандидатите от резервния списък (ако е приложимо) по поредността на класирането им, до изчерпване на наличния бюджет по процедурата.

МИГ - ЛОМ, одобрил проекта, подписва договора като трета страна.

Решение за отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се издава в срок до 10 дни от одобряването на оценителния доклад, съответно от представянето на доказателствата по чл. 36, ал. 2 от ЗУСЕСИФ.

УО уведомява писмено **кандидатите, чиито проектни предложения са отхвърлени или са в резервния списък** в срок до 3 работни дни от издаване на решението, като посочва основанията за класирането им. В срок до 10 работни дни от получаване на уведомлението, кандидатите могат да поискат допълнителни разяснения относно основанията за класирането на проектните им предложения.

**Уведомяването на неуспелите и одобрените кандидати се извършва чрез официална кореспонденция по електронен път или на хартия. Управляващият орган не носи отговорност, ако поради грешни и/или непълни данни за кореспонденция, предоставени от самите кандидати, те не получават кореспонденцията с Управляващия орган.**

Председателят на МИГ-ЛОМ **прекратява със заповед процедурите** на подбор на проекти, в случаите при които не са постъпили в срок проектни предложения или всички проектни предложения са оттеглени; спряно е финансирането по съответната програма или на част от нея от страна на Европейската комисия; в случаите, в които РУО не одобрява доклада, когато в процедурата са допуснати съществени нарушения. В случай на прекратяване на процедурата, кандидатите се уведомяват по електронен път или на хартиен носител от председателя на МИГ ЛОМ и нямат право на обезщетения.

В процеса на реализиране на стратегията за ВОМР МИГ -ЛОМ провежда разяснителна кампания, чрез печатните и/или електронните медии, специални срещи с потенциални бенефициенти, информационни дни, отговаряне на въпроси, зададени на електронната страница на МИГ.

При стартирането на прием на проектни предложения по настоящата процедура МИГ ще проведе информационна кампания, чрез организиране на информационни срещи по график с потенциални кандидати. В местен вестник и на електронната страница на МИГ ще се публикува информация за предстоящия прием. Обявата за приема ще се публикува в местен вестник, в ИСУН2020, на електронната страница и пред офиса на МИГ, както и пред сградите на общинска администрации на територията на МИГ.

Подробният график на информационните дни ще бъде публикуван на интернет страницата на МИГ на адрес: <http://miglom.org/>.

#### **24.9. Условия за изпълнение на проекта, след решението на Управляващия орган за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ**

След решението за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, на Бенефициента ще бъде предложен договор, който се основава на използвания от УО стандартен образец (вж. Приложение: Административен договор).

Правата и задълженията, които възникват за Бенефициента са описани в Приложение: Административен договор.

По време на изпълнение на дейностите по проекта, бенефициентът е длъжен да спазва „Ръководство за бенефициенти по изпълнение на договори по ОП РЧР” /за конкретната схема/, което ще бъде публикувано на интернет страницата на Управляващия орган и страницата на МИГ ЛОМ .

При извършване на окончателно плащане по договора за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ или прекратяване на договора, УО актуализира информацията в ИС РМП, на база реално извършените плащания.

Преди всяко искане за плащане УО извършва съпоставка на данните в ИС РМП и актуалната декларация за минимални и държавни помощи, предоставена от бенефициента по отношение на минимални помощи, получени от други източници (администратори).

При констатиране на неправомерно получена минимална помощ или надвишаване на установените в чл. 3 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 прагове, бенефициентът следва да възстанови пълния размер на предоставените средства по договора, ведно със законната лихва от момента на надвишаването до окончателното им изплащане.

Възстановяването на недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, се извършва в съответствие с Указания на Министерство на финансите, чл. 37 от ЗДП и раздел II от Наредба № Н-3 /22.05.2018 г. на министъра на финансите за определяне на правилата за плащания, за верификация и сертификация на разходите, за възстановяване и отписване на неправомерни разходи и за осчетоводяване, както и сроковете и правилата за приключване на счетоводната година по оперативните програми и програмите за европейско териториално сътрудничество.

По време на изпълнение на дейностите по проекта, бенефициентът е длъжен да спазва „Ръководство за бенефициенти по изпълнение на договори по ОП РЧР” /за конкретната схема/, което ще бъде публикувано на интернет страницата на Управляващия орган и страницата на МИГ - ЛОМ.

**За изпълнение на договорите с бенефициентите МИГ - ЛОМ е длъжна да:**

-Осъществява мониторинг на изпълнението на проектите и подпомага методически получателите;

-Подпомага одобрените кандидати при подготовката на заявки за плащане на финансова помощ;

- МИГ ЛОМ въвежда, събира и систематизира коректна и достоверна информация относно дейностите по изпълнението, управлението, наблюдението, оценката и контрола на проектите съобразно своите отговорности в Информационната система за управление и наблюдение на средствата от ЕСИФ (ИСУН).

- МИГ ЛОМ изисква от бенефициента информация относно изпълнението на проекта. При установяване на затруднения за изпълнение на проектите и целите на стратегията МИГ ЛОМ докладва на УО и предлага мерки за преодоляването им.

- МИГ ЛОМ представя на Управляващия орган доклади в следните срокове: 1. Годишен доклад за отчитане изпълнението на стратегията за ВОМР - до 15 февруари на следващата календарна година;
- 2. Окончателен доклад за изпълнение на стратегията - в срок до 2 месеца от последното плащане от УО към бенефициент по проект към стратегията за ВОМР.
- МИГ ЛОМ носи отговорност за вреди, причинени на Бенефициента или на трети лица поради неизпълнение на договорните ѝ задължения.

## **25. Приложения към Условията за кандидатстване за кандидатстване:**

### **25.1. Документи, които се подават към момента на кандидатстване:**

#### **ПРИЛОЖЕНИЯ ЗА ПОПЪЛВАНЕ:**

Формуляр за кандидатстване (приложение към настоящата процедура в ИСУН 2020 - <https://eumis2020.government.bg>)

**Приложение I:** Автобиография на ръководителя на проекта или на законния представител на кандидата (управител, прокурист и др.)/собственика на капитала на организацията

**Приложение II:** Декларация на кандидата/партньора

**Приложение II-1** Декларация на кандидата/партньора за кандидат/партньор община

**Приложение III:** Декларация за минимални и държавни помощи

**Приложение IV:** Декларация за предоставяне на данни от НСИ (ако е приложимо)

Приложение IX: БЮДЖЕТ

Подкрепящи документи (Съгласно т.22 от Условията за кандидатстване)

### **25.2. Документи, към момента на подписване на административния договор:**

Административен договор

Приложение V: Споразумение за партньорство (ако е приложимо)

Приложение VI: Формуляр за финансова идентификация

Приложение VII: Декларация относно произхода на финансовия принос по проекта (ако е приложимо)

Приложение VIII: Декларация за нередности

Заявление за профил за достъп на ръководител на бенефициента до ИСУН 2020

Заявление за профил за достъп на упълномощени от бенефициента лица до ИСУН 2020

Подкрепящи документи към момента на подписване на административния договор (съгласно точка 24.7. от Условията за кандидатстване)

### **25.3. Документи за информация:**

Таблица за оценка на административното съответствие и допустимостта на проектно предложение;

Методология за оценка на техническо и финансово качество на проектно предложение;

Методика за оценка на финансовия капацитет на кандидата по ОП РЧР 2014 – 2020г

Методологията за регламентиране на възнагражденията по ОП РЧР /Методологията е публикувана на <http://esf.bg/informatsiya/>;

Указания на министъра на финансите ДНФ № 3/23.12.2016 г. относно третирането на данък върху добавена стойност като допустим разход при изпълнение на проекти по оперативните програми, съфинансирани от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР), Европейски социален фонд (ЕСФ), Кохезионния фонд (КФ) и Европейския фонд за морско дело и рибарство (ЕФМР) на ЕС, за програмен период 2014-2020;

Указания за попълване на формуляр за кандидатстване;

Класификатор на икономическите дейности (КИД-2008) /ако е приложимо/;

Копие на Актуализиран общински план за интеграция на ромите за периода 2015-2020 г. на община Лом.

Annex\_H\_Таблица\_Възнаграждения.